

Lagrådsremiss

Ökad säkerhet för vissa identitets- och uppehållshandlingar – anpassning av svensk rätt till en ny EU-förordning

Regeringen överlämnar denna remiss till Lagrådet.

Stockholm den 28 januari 2021

Morgan Johansson

Linda Mohlin
(Justitiedepartementet)

Lagrådsremissens huvudsakliga innehåll

Den 20 juni 2019 antogs Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1157 om säkrare identitetskort för unionsmedborgare och uppehållshandlingar som utfärdas till unionsmedborgare och deras familjemedlemmar när de utövar rätten till fri rörlighet. Förordningen skärper säkerhetskraven på nationella identitetskort, uppehållskort och permanenta uppehållskort och ska tillämpas från och med den 2 augusti 2021.

I lagrådsremissen föreslår regeringen bestämmelser som kompletterar EU-förordningen. Bestämmelserna innebär främst att enskilda ska vara skyldiga att låta sig fotograferas och lämna fingeravtryck inför utfärdande av uppehållskort och permanenta uppehållskort samt vid vissa kontroller av nationella identitetskort, uppehållskort och permanenta uppehållskort.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 2 augusti 2021.

Innehållsförteckning

1	Beslut	4
2	Lagtext	5
2.1	Förslag till lag om ändring i passlagen (1978:302)	5
2.2	Förslag till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716)	6
3	Ärendet och dess beredning	8
4	EU-förordningen	8
4.1	Vad är syftet med EU-förordningen?	8
4.2	Vilka regler innehåller EU-förordningen?	9
4.2.1	Regler om vissa bevis och intyg	9
4.2.2	Regler om uppehållskort och permanenta uppehållskort	9
4.2.3	Regler om nationella identitetskort	10
4.2.4	Vissa gemensamma regler	10
5	Utgångspunkter	10
5.1	EU-förordningen är direkt tillämplig	10
5.2	Vilka handlingar gäller EU-förordningen för?	11
5.3	Nuvarande bestämmelser om handlingarna	13
5.3.1	Regler om uppehållshandlingar till EES-medborgare och deras familjemedlemmar	13
5.3.2	Regler om nationella identitetskort	15
6	Anpassningen i fråga om uppehållskort och permanenta uppehållskort	16
6.1	Insamling av fotografi och fingeravtryck	16
6.2	Lagring av fotografi och fingeravtryck i uppehållskort och permanenta uppehållskort	19
6.3	Kontroll av uppehållskort och permanenta uppehållskort	21
7	Anpassningen i fråga om nationella identitetskort	23
7.1	I princip räcker förordningsändringar	23
7.2	Kontroll av nationella identitetskort	24
8	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	27
9	Konsekvenser av förslagen	27
9.1	Kontrollmöjligheterna förbättras	27
9.2	Ekonomiska konsekvenser	28
9.3	Konsekvenser i övrigt	29
10	Författningskommentar	30
10.1	Förslaget till lag om ändring i passlagen (1978:302)	30
10.2	Förslaget till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716)	31
Bilaga 1	Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1157	34
Bilaga 2	Rådets förordning (EG) nr 1030/2002	46

Bilaga 3	Rådets förordning (EG) nr 380/2008	53
Bilaga 4	Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/1954.....	60
Bilaga 5	Sammanfattning av promemorian Ökad säkerhet för vissa identitets- och uppehållshandlingar – anpassning av svensk rätt till en ny EU-förordning, Ds 2020:22	66
Bilaga 6	Promemorians lagförslag	67
Bilaga 7	Förteckning över remissinstanserna	70

1 Beslut

Regeringen har beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i passlagen (1978:302),
2. lag om ändring i utlänningslagen (2005:716).

2 Lagtext

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om ändring i passlagen (1978:302)

Härigenom föreskrivs att 5 a § passlagen (1978:302) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 a §¹

Polismyndigheten ska övervaka att bestämmelserna i 5 § följs.

Den som enligt 5 § ska medföra pass ska på begäran

1. överlämna passet till en polisman, en särskilt förordnad passkontrollant eller en tjänsteman vid Kustbevakningen, Tullverket eller Migrationsverket, och

2. låta en befattningshavare enligt 1 ta passinnehavarens fingeravtryck och en bild i digitalt format av hans eller hennes ansikte för kontroll av att dessa motsvarar de fingeravtryck och den ansiktsbild som finns sparade i passet.

Den som enligt 5 § i stället medför ett identitetskort utfärdat av en passmyndighet ska på begäran

1. överlämna identitetskortet till en polisman, en särskilt förordnad passkontrollant eller en tjänsteman vid Kustbevakningen, Tullverket eller Migrationsverket, och

2. låta en befattningshavare enligt 1 ta en bild i digitalt format av hans eller hennes ansikte för kontroll av att *denna* motsvarar den ansiktsbild som finns *sparad* i identitetskortet.

2. låta en befattningshavare enligt 1 ta *innehavarens fingeravtryck och* en bild i digitalt format av hans eller hennes ansikte för kontroll av att *dessa* motsvarar *de fingeravtryck och* den ansiktsbild som finns *sparade* i identitetskortet.

När en kontroll enligt andra stycket 2 eller tredje stycket 2 har genomförts, ska fingeravtrycken och ansiktsbilden samt de biometriska data som då har tagits fram omedelbart förstöras.

Denna lag träder i kraft den 2 augusti 2021.

¹ Senaste lydelse 2015:336.

2.2 Förslag till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716)

Härigenom föreskrivs i fråga om utlänningslagen (2005:716)

dels att 9 kap. 8 b § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 9 kap. 8 g §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 kap.

8 b §¹

Vid en kontroll enligt 1 eller 9 § är den som innehar ett uppehållstillståndskort, ett bevis om uppehållsstatus eller ett bevis för gränsarbetare skyldig att låta en polisman, en särskilt förordnad passkontrollant eller en tjänsteman vid Tullverket, Kustbevakningen eller Migrationsverket fotografera honom eller henne och ta hans eller hennes fingeravtryck, för kontroll av att fotografiet och fingeravtrycken motsvarar det fotografi och de fingeravtryck som finns sparade i *uppehållstillståndskortet* eller beviset.

Vid en kontroll enligt 1 eller 9 § är den som innehar ett uppehållstillståndskort, *ett uppehållskort, ett permanent uppehållskort*, ett bevis om uppehållsstatus eller ett bevis för gränsarbetare skyldig att låta en polisman, en särskilt förordnad passkontrollant eller en tjänsteman vid Tullverket, Kustbevakningen eller Migrationsverket fotografera honom eller henne och ta hans eller hennes fingeravtryck, för kontroll av att fotografiet och fingeravtrycken motsvarar det fotografi och de fingeravtryck som finns sparade i *kortet* eller beviset.

När en kontroll enligt första stycket har genomförts, ska det fotografi och de fingeravtryck som tagits för kontrollen omedelbart förstöras. Detsamma gäller de biometriska data som tagits fram i samband med kontrollen.

8 g §

En utlänning är skyldig att låta Migrationsverket fotografera honom eller henne och ta hans eller hennes fingeravtryck i ett ärende om utfärdande av uppehållskort eller permanent uppehållskort.

Skyldigheten att låta Migrationsverket ta fingeravtryck gäller inte om utlänningen är under sex år eller om det är fysiskt omöjligt för utlänningen att lämna fingeravtryck.

Ett fotografi och två fingeravtryck ska sparas i ett lagringsmedium i kortet. Fingeravtryck som inte sparats i ett sådant medium och de biometriska data som tas fram ur fingeravtrycken och ur fotografiet ska omedelbart förstöras när kortet har lämnats ut eller, om kortet inte har lämnats ut, när det har gått 90 dagar från den dag då det utfärdades. Om ärendet har avgjorts utan att ett kort har utfärdats, ska fingeravtrycken och de biometriska data som tas fram ur fingeravtrycken och ur fotografiet omedelbart förstöras.

Denna lag träder i kraft den 2 augusti 2021.

3 Ärendet och dess beredning

Europaparlamentet och rådet antog den 20 juni 2019 förordning (EU) 2019/1157 om säkrare identitetskort för unionsmedborgare och uppehållshandlingar som utfärdas till unionsmedborgare och deras familjemedlemmar när de utövar rätten till fri rörlighet, nedan EU-förordningen.

EU-förordningen återfinns i *bilaga 1* till denna lagrådsremiss. EU-förordningen hänvisar i flera delar till rådets förordning (EG) nr 1030/2002 av den 13 juni 2002 om en enhetlig utformning av uppehållstillstånd för medborgare i tredjeland. Förordning (EG) nr 1030/2002 och två förordningar som ändrar den förordningen återfinns i *bilaga 2–4*.

Med anledning av EU-förordningen har promemorian Ökad säkerhet för vissa identitets- och uppehållshandlingar – anpassning av svensk rätt till en ny EU-förordning (Ds 2020:22) utarbetats inom Justitiedepartementet. I promemorian övervägs behovet av nationella författningsändringar till följd av EU-förordningen. En sammanfattning av promemorian och dess lagförslag finns i *bilaga 5* och *6*. Promemorian har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 7*. Remissvaren finns tillgängliga i Justitiedepartementet (Ju2020/03659).

I denna lagrådsremiss behandlar regeringen promemorians lagförslag. Promemorian innehåller även förordningsförslag och bedömningar i fråga om bl.a. handlingarnas utformning och innehåll, åldersgräns för fingeravtryck i nationella identitetskort och handläggning av ärenden om sådana kort. De frågorna berörs med något undantag inte i lagrådsremissen.

4 EU-förordningen

4.1 Vad är syftet med EU-förordningen?

I avsaknad av en EU-gemensam standard är det stora skillnader på säkerhetsnivå, format och innehåll när det gäller identitetskort för unionsmedborgare och uppehållshandlingar som medlemsstaterna utfärdar till unionsmedborgare och deras familjemedlemmar. Denna variation ökar risken för missbruk och förfalskningar och medför svårigheter för unionsmedborgare och deras familjemedlemmar när de utövar sin rätt till fri rörlighet. Högkvalitativa dokument är en förutsättning för en effektiv och säker verifiering av ett dokumentets äkthet och en persons identitet.

EU-gemensamma säkerhetsstandarder har under senare år införts för exempelvis pass och uppehållstillstånd. Dessa standarder innebär bl.a. att ansiktsbild och fingeravtryck lagras i pass och i uppehållstillståndskort för tredjelandsmedborgare.

Den nya EU-förordningen har antagits i syfte att öka säkerheten och enhetligheten även när det gäller identitetskort för unionsmedborgare och uppehållshandlingar som utfärdas till unionsmedborgare och deras familjemedlemmar i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/38/EG av den 29 april 2004 om unionsmedborgares och deras familjemedlemmars rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom

medlemsstaternas territorier och om ändring av förordning (EEG) nr 1612/68 och om upphävande av direktiven 64/221/EEG, 68/360/EEG, 72/194/EEG, 73/148/EEG, 75/34EEG, 75/35/EEG, 90/364/EEG, 90/365/EEG och 93/96/EEG, nedan rörlighetsdirektivet. Förordningen skärper säkerhetskraven i fråga om dessa handlingar (artikel 1).

EU-förordningen ska tillämpas från och med den 2 augusti 2021 (artikel 16).

4.2 Vilka regler innehåller EU-förordningen?

EU-förordningen harmoniserar utformningen av nationella identitetskort och uppehållshandlingar till unionsmedborgare och deras familjemedlemmar och inför en gemensam säkerhetsstandard för respektive handling. Det centrala i standarden är att innehavarens fotografi och två fingeravtryck ska lagras i identitetskort, uppehållskort och permanenta uppehållskort.

Nedan redovisas översiktligt några utvalda bestämmelser i EU-förordningen. Upphållshandlingarna behandlas fortsättningsvis före de nationella identitetskorten.

4.2.1 Regler om vissa bevis och intyg

Bevis om registrering som utfärdas till unionsmedborgare som uppehåller sig i en mottagande medlemsstat i mer än tre månader samt intyg om permanent uppehållsrätt som utfärdas till unionsmedborgare ska innehålla vissa angivna minimiuppgifter (artikel 6).

4.2.2 Regler om uppehållskort och permanenta uppehållskort

Upphållskort och permanenta uppehållskort som utfärdas till unionsmedborgares familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat ska vara enhetligt utformade i det format som fastställs i förordning (EG) nr 1030/2002 i dess ändrade lydelse enligt förordning (EU) 2017/1954, och såsom den genomförs av genomförandebeslut C(2018)7767 (artikel 7.1). Enligt EU-förordningen ska korten därtill även ha en viss benämning och innehålla vissa standardiserade uppgifter (artikel 7.2).

Hänvisningen till förordning (EG) nr 1030/2002 innebär att korten ska innefatta ett lagringsmedium (ett chip) som innehåller innehavarens ansiktsbild och två fingeravtryck. Vidare följer att fingeravtrycken ska tas från och med sex års ålder och att personer som det är fysiskt omöjligt att ta fingeravtryck på ska undantas från kravet att lämna fingeravtryck.

Upphållskort och permanenta uppehållskort som inte uppfyller kraven enligt artikel 7 eller en viss minimisäkerhetsstandard ska successivt fasas ut (artikel 8).

4.2.3 Regler om nationella identitetskort

Identitetskort som medlemsstaterna utfärdar till sina medborgare ska enligt EU-förordningen vara utformade på ett visst sätt och leva upp till vissa säkerhetskrav (artikel 3). Ett krav är att identitetskorten ska innefatta ett lagringsmedium med en ansiktsbild av innehavaren och två fingeravtryck i digitala format. Från kravet på att lämna fingeravtryck undantas barn under sex år och personer för vilka det är fysiskt omöjligt att lämna fingeravtryck. Barn under tolv år får undantas från kravet. När det gäller identitetskortens innehåll i övrigt anges bl.a. att angivande av personens kön ska vara valfritt. Om en medlemsstat väljer att ange kön bör den använda specifikationerna "F", "M" eller "X" eller motsvarande (skäl 24).

Identitetskorten ska vara giltiga i minst fem och högst tio år (artikel 4). Gamla identitetskort, som inte lever upp till de nya säkerhetskraven, ska successivt fasas ut (artikel 5).

4.2.4 Vissa gemensamma regler

För uppehållskorten, de permanenta uppehållskorten och de nationella identitetskorten gäller ett antal gemensamma regler.

Av EU-förordningen följer bl.a. att fotografi och fingeravtryck ska samlas in av kvalificerad och vederbörligen bemyndigad personal, som utsetts av de myndigheter som ansvarar för att utfärda handlingarna. För att säkerställa överensstämmelse mellan de biometriska kännetecknen och sökandens identitet ska sökanden även infinna sig personligen minst en gång under utfärdandeförfarandet för varje ansökan. Medlemsstaterna ska vidare säkerställa att det finns lämpliga och effektiva förfaranden för insamling av fotografi och fingeravtryck och att förfarandena är förenliga med grundläggande fri- och rättigheter. Utom när det krävs för behandling enligt unionsrätten och nationell rätt ska det fotografi och de fingeravtryck som lagras för personalisering av identitetskort eller uppehållshandlingar förvaras på ett mycket säkert sätt och aldrig sparas längre än 90 dagar från den dag då handlingen utfärdades (artikel 10).

Det fotografi och de fingeravtryck som lagras i uppehållshandlingar och identitetskort får bara användas i enlighet med unionsrätten och nationell rätt av vederbörligen bemyndigad personal vid behöriga nationella myndigheter och unionsbyråer i syfte att kontrollera dels handlingens äkthet, dels innehavarens identitet genom direkt tillgängliga jämförbara detaljer, när uppvisande av handlingen krävs enligt författning (artikel 11).

5 Utgångspunkter

5.1 EU-förordningen är direkt tillämplig

En EU-förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater. Det betyder att en EU-förordning ska tillämpas direkt av nationella myndigheter på samma sätt som lagar och andra nationella föreskrifter. Medlemsstaterna är skyldiga att se till att det inte finns

nationella bestämmelser som står i strid med en EU-förordning. En fråga som är reglerad i en EU-förordning får som huvudregel inte regleras nationellt. Bestämmelserna i en EU-förordning får dock återges när det är nödvändigt för att den nationella regleringen ska bli begriplig eller sammanhållen. En EU-förordning kan även leda till behov av kompletterande bestämmelser i nationell rätt.

Den nya EU-förordningen gäller alltså som lag i Sverige och ska i sin helhet följas av svenska myndigheter när den börjar tillämpas den 2 augusti 2021. Förordningen innebär inte att det införs några nya typer av uppehållshandlingar eller identitetskort. Bestämmelserna handlar i stället om hur vissa handlingar som medlemsstaterna redan utfärdar ska vara utformade. Centralt är som framgår ovan en höjd säkerhetsstandard. Förordningen innehåller ingen uttömmande reglering av handlingarna. Utgångspunkten i denna lagrådsremiss är att bara föreslå de lagändringar som krävs för att Sverige ska uppfylla sina förpliktelser till följd av EU-förordningen.

5.2 Vilka handlingar gäller EU-förordningen för?

Regeringens bedömning: EU-förordningen är för svensk del tillämplig på

- intyg om permanent uppehållsrätt,
- uppehållskort och permanenta uppehållskort, och
- nationella identitetskort.

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna har inte några invändningar mot bedömningen.

Skälen för regeringens bedömning

EU-förordningen gäller för intyg om permanent uppehållsrätt, uppehållskort och permanenta uppehållskort

EU-förordningen är tillämplig på uppehållshandlingar som utfärdas i enlighet med artiklarna 8, 10, 19 och 20 i rörlighetsdirektivet till unionsmedborgare och deras familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat (artikel 2 b och c).

Rörlighetsdirektivet är sedan en tid tillbaka en del av EES-avtalet. De uppehållshandlingar som enligt rörlighetsdirektivet ska utfärdas till unionsmedborgare och till deras familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat ska av denna anledning även utfärdas till de EES-medborgare som inte samtidigt är unionsmedborgare, dvs. medborgare i Island, Liechtenstein och Norge, och till deras familjemedlemmar som inte är EES-medborgare. Trots att EU-förordningen ännu inte har blivit en del av EES-avtalet bör även uppehållshandlingar som utfärdas till medborgare i Island, Liechtenstein och Norge och till deras familjemedlemmar som inte är EES-medborgare uppfylla förordningens krav.

EU-förordningen är tillämplig på bevis om registrering som utfärdas i enlighet med artikel 8 i rörlighetsdirektivet till unionsmedborgare som uppehåller sig i en mottagande medlemsstat i mer än tre månader (artikel 2 b). Av utlänningslagen (2005:716), UtIL, följde tidigare en registrerings-

skyldighet för EES-medborgare som hade uppehållsrätt och som avsåg att stanna i Sverige under längre tid än tre månader. Denna skyldighet togs bort i samband med en uppföljning av rörlighetsdirektivets genomförande (prop. 2013/14:81). Bevis om registrering i enlighet med artikel 8 i rörlighetsdirektivet utfärdas därför inte längre i Sverige. EU-förordningen kan av den anledningen inte – för svensk del – tillämpas på sådana handlingar.

EU-förordningen ska även tillämpas på intyg om permanent uppehållsrätt som utfärdas i enlighet med artikel 19 i rörlighetsdirektivet (artikel 2 b). Intyg om permanent uppehållsrätt utfärdas av Migrationsverket till en EES-medborgare som har ansökt om sådant intyg och som har permanent uppehållsrätt (3 a kap. 12 a § 1 UtL).

Härutöver är EU-förordningen tillämplig på uppehållskort och permanenta uppehållskort som utfärdas i enlighet med artikel 10 respektive artikel 20 i rörlighetsdirektivet (artikel 2 c). Upphållskort och permanenta uppehållskort utfärdas av Migrationsverket till en EES-medborgares familjemedlem som inte själv är EES-medborgare, om han eller hon har ansökt om sådant kort och har uppehållsrätt respektive permanent uppehållsrätt (3 a kap. 12 a § 2 och 3 UtL).

EU-förordningen gäller för nationella identitetskort

EU-förordningen är enligt artikel 2 a även tillämplig på identitetskort som medlemsstaterna utfärdar till sina egna medborgare enligt artikel 4.3 i rörlighetsdirektivet. Där anges att medlemsstaterna ska utfärda och förnya identitetskort eller pass till sina medborgare i enlighet med nationell rätt. På sådana pass eller identitetskort ska medborgarskap anges.

Det enda svenska identitetskort som uppfyller dessa krav är det nationella identitetskort som utfärdas av Polismyndigheten samt vissa ambassader och konsulat enligt förordningen (2005:661) om nationellt identitetskort. Detta kort utfärdas till svenska medborgare. Det innehåller en uppgift om att innehavaren är svensk medborgare och gör det möjligt att resa från Sverige till andra medlemsstater utan pass (5 § passlagen [1978:302]). Det nationella identitetskortet är därmed ett sådant identitetskort som avses i rörlighetsdirektivet och omfattas av EU-förordningen.

Förutom nationella identitetskort finns det en rad andra handlingar som regelmässigt används i identifieringssyfte i Sverige. Det handlar om exempelvis pass, identitetskort för folkbokförda i Sverige, körkort och SIS-märkta identitetskort. Pass omfattas inte av EU-förordningen. Övriga handlingar visar inte medborgarskap och kan inte användas vid resor inom EU. De omfattas därför inte heller av EU-förordningen.

Från EU-förordningens tillämpningsområde görs undantag för identitetshandlingar som utfärdas provisoriskt med en giltighetstid på mindre än sex månader (artikel 2 a andra meningen). Nationella identitetskort kan i vissa fall utfärdas för kortare tid än sex månader (5 § förordningen om nationellt identitetskort). Utgångspunkten bör dock vara att alla nationella identitetskort oavsett giltighetstid ska leva upp till kraven i EU-förordningen.

2017 års ID-kortsutredning föreslog i mars 2019 att det nationella identitetskortet ska ersättas av ett nytt statligt identitetskort (betänkandet Ett säkert statligt ID-kort – med e-legitimation, SOU 2019:14). För

svenska medborgare ska det nya kortet kunna utfärdas med funktion som resehandling. Det föreslås att kortet ska regleras i en ny lag och en ny förordning och att förordningen om nationellt identitetskort ska upphävas. Utredningen föreslår att denna reform ska träda i kraft den 1 januari 2022. Betänkandet har remitterats och förslaget bereds inom Regeringskansliet.

Om förslaget genomförs kommer de statliga identitetskort som utfärdas med funktion som resehandling att omfattas av EU-förordningen. EU-förordningen ska dock börja tillämpas redan den 2 augusti 2021 och något nytt statligt identitetskort kommer då inte att vara på plats. Det är inte möjligt att genomföra reformen till dess. I avvaktan på det nya statliga identitetskortet är det alltså nödvändigt att anpassa det befintliga regelverket om nationella identitetskort till EU-förordningen.

5.3 Nuvarande bestämmelser om handlingarna

5.3.1 Regler om uppehållshandlingar till EES-medborgare och deras familjemedlemmar

Upphållsrätt och permanent uppehållsrätt

Unionsmedborgarskapet medför en rätt för varje unionsmedborgare att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier på ungefär samma villkor som vistelselandets egna medborgare (artiklarna 20 och 21 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt). Rörlighetsdirektivet anger närmare under vilka förutsättningar unionsmedborgare och deras familjemedlemmar ska kunna utöva sin rätt till fri rörlighet inom unionen. Direktivet genomfördes i svensk rätt bl.a. genom att bestämmelser om uppehållsrätt för EES-medborgare och deras familjemedlemmar infördes i 3 a kap. UtIL och 3 a kap. utlänningsförordningen (2006:97), UtIF.

En EES-medborgare har uppehållsrätt om han eller hon 1. är arbetstagarare eller egenföretagare i Sverige, 2. har kommit till Sverige för att söka arbete och har en verklig möjlighet att få en anställning, 3. är studerande och har sin och familjemedlemmarnas försörjning tryggad samt sjukförsäkring för sig och familjemedlemmarna, eller 4. har tillräckliga tillgångar för sin och sina familjemedlemmars försörjning samt sjukförsäkring för sig och familjemedlemmarna (3 a kap. 3 § UtIL).

En familjemedlem till en EES-medborgare har uppehållsrätt om EES-medborgaren själv har uppehållsrätt. Upphållsrätten föreligger dock inte vid s.k. skenförhållanden, dvs. om t.ex. ett äktenskap ingåtts uteslutande i syfte att ge utlänningen uppehållsrätt (3 a kap. 4 § UtIL).

Upphållsrätten finns kvar så länge villkoren är uppfyllda (3 a kap. 5 § UtIL). I vissa särskilda fall kan dock uppehållsrätten behållas även om grundvillkoren inte längre är uppfyllda (3 a kap. 5 a–5 d §§ UtIL).

För att en EES-medborgare ska ha permanent uppehållsrätt krävs som huvudregel att han eller hon har vistats lagligt i Sverige utan avbrott under minst fem år (3 a kap. 6 § UtIL). För en EES-medborgares familjemedlem som inte själv är EES-medborgare gäller som huvudregel för permanent uppehållsrätt att han eller hon har vistats lagligt i Sverige utan avbrott under minst fem år med den person som han eller hon härleder sin

uppehållsrätt från (3 a kap. 7 § UtIL). Den permanenta uppehållsrätten gäller utan villkor och kan endast upphöra om utlänningen har vistats utanför Sverige i mer än två på varandra följande år (3 a kap. 9 § UtIL).

Intyg om permanent uppehållsrätt

Migrationsverket ska utfärda intyg om permanent uppehållsrätt till en EES-medborgare som har ansökt om ett sådant intyg och som har permanent uppehållsrätt (3 a kap. 12 a § 1 UtIL). Intyget ska utfärdas snarast möjligt och i samband med utfärdandet får Migrationsverket kräva att sökanden visar upp handlingar som styrker vistelsens längd och att villkoren i övrigt är uppfyllda (3 a kap. 7 § andra stycket och 10 § UtIF). Det föreskrivs inte någon skyldighet för en EES-medborgare att ansöka om ett sådant intyg.

Något särskilt form- eller innehållskrav finns för närvarande inte för intygen, som skrivs ut på vanligt A4-papper.

Upphållskort och permanent upphållskort

En EES-medborgares familjemedlem som inte själv är EES-medborgare och som har uppehållsrätt är skyldig att ansöka om uppehållskort hos Migrationsverket senast tre månader efter det att familjemedlemmen kom till Sverige. Detta gäller dock inte för en utlänning som har ett giltigt uppehållstillstånd eller som inom tre månader från ankomsten till Sverige har ansökt om ett sådant tillstånd (3 a kap. 10 § UtIL).

Om det kan antas att familjemedlemmen är skyldig att ansöka om uppehållskort får Migrationsverket förelägga honom eller henne att fullgöra denna skyldighet samt att lämna in sådana handlingar som är nödvändiga för att uppehållskort ska kunna utfärdas. Ett sådant föreläggande får förenas med vite (3 a kap. 11 och 12 §§ UtIL).

En ansökan om permanent uppehållskort ska lämnas in till Migrationsverket innan giltigheten av ett uppehållskort löper ut (3 a kap. 7 b § UtIF).

Migrationsverket utfärdar uppehållskort och permanent uppehållskort (3 a kap. 12 a § 2 och 3 UtIL). Upphållskort och permanent uppehållskort ska utfärdas senast sex månader efter ansökan om ett sådant kort och i samband med utfärdandet får Migrationsverket kräva att sökanden visar upp vissa handlingar till styrkande av att villkoren är uppfyllda (3 a kap. 9 och 10 §§ UtIF).

Migrationsverket utfärdar även intyg om inlämnad ansökan om uppehållskort till en utlänning som har ansökt om sådant kort. Ett sådant intyg ska utfärdas omedelbart (3 a kap. 7 § UtIF).

Ett uppehållskort ska gälla i fem år från dagen för utfärdandet eller under den beräknade vistelsetiden för den person som uppehållsrätten härleds från om denna inte överstiger fem år. Upphållskortet förlorar sin giltighet om innehavaren vistas utanför Sverige under viss tid och om det inte finns särskilda skäl för detta, t.ex. graviditet och förlossning eller allvarlig sjukdom (3 a kap. 7 a § UtIF).

Ett permanent uppehållskort ska förnyas av Migrationsverket vart tionde år utan särskild ansökan om det. Ett permanent uppehållskort förlorar sin giltighet om innehavaren vistas utanför Sverige under två på varandra följande år (3 a kap. 7 b § UtIF).

Uppehållskort och permanenta uppehållskort utfärdas i dag i samma format som bevis om uppehållstillstånd (s.k. uppehållstillståndskort), dvs. i det format som följer av förordning (EG) nr 1030/2002. Det innebär bl.a. att korten innehåller ett lagringsmedium med innehavarens fotografi. Till skillnad mot uppehållstillståndskort innehåller lagringsmediet dock inte två fingeravtryck av innehavaren.

5.3.2 Regler om nationella identitetskort

Det svenska nationella identitetskortet är inte lagreglerat. Bestämmelserna finns i stället i förordningen om nationellt identitetskort, som kompletteras av vissa föreskrifter från Polismyndigheten och Regeringskansliet.

Det nationella identitetskortet är en identitetshandling som kan utfärdas till svenska medborgare efter ansökan. Kortet erbjuds som en serviceåtgärd. Något krav på att ha ett nationellt identitetskort finns inte och till skillnad från vad som gäller för pass finns det inte heller någon skyldighet att ha med identitetskortet vid resor till eller från Sverige.

Det nationella identitetskortet utfärdas av de myndigheter som är passmyndigheter enligt passlagen. Det betyder att Polismyndigheten utfärdar kortet i Sverige och att vissa svenska ambassader och konsulat utfärdar kortet utomlands (1 § förordningen om nationellt identitetskort och 2 § passlagen).

Den som vill ansöka om ett nationellt identitetskort ska inställa sig personligen hos passmyndigheten. Undantag kan medges när ansökan görs vid en ambassad eller ett konsulat (2 § förordningen om nationellt identitetskort). En viss ansökningsavgift ska betalas. Sökanden är skyldig att låta passmyndigheten ta hans eller hennes ansiktsbild. Sökanden ska också styrka sin identitet, sitt svenska medborgarskap och övriga personuppgifter. Är sökanden under 18 år ska dessutom ett skriftligt medgivande från vårdnadshavarna lämnas in (3 §).

Den ansiktsbild som tas vid ansökan sparas i ett lagringsmedium i kortet (4 §). En kopia av bilden sparas också i det register över nationella identitetskort som Polismyndigheten för (16 §). Till skillnad från vad som gäller för pass tas inte fingeravtryck i ärenden om nationellt identitetskort.

Ett nationellt identitetskort är som huvudregel giltigt i fem år (5 §). Kortet kan återkallas bl.a. om innehavaren har förlorat eller efter ansökan befriats från sitt svenska medborgarskap (9 §).

Den som har ett nationellt identitetskort får enligt 5 § passlagen resa från Sverige till andra EU-länder utan att ha med sig pass.

6 Anpassningen i fråga om uppehållskort och permanenta uppehållskort

6.1 Insamling av fotografi och fingeravtryck

Regeringens förslag: En utlänning ska vara skyldig att låta Migrationsverket fotografera honom eller henne och ta hans eller hennes fingeravtryck i ett ärende om utfärdande av uppehållskort eller permanent uppehållskort. Skyldigheten att låta Migrationsverket ta fingeravtryck ska inte gälla om utlänningen är under sex år eller om det är fysiskt omöjligt för utlänningen att lämna fingeravtryck.

Regeringens bedömning: Det bör inte införas krav på fingeravtryck från EES-medborgare som ansöker om intyg om permanent uppehålls rätt.

Promemorians förslag och bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna har inte några invändningar mot förslagen eller bedömningen.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

EU-förordningen kräver fotografi och fingeravtryck

Av EU-förordningen följer att de enhetligt utformade uppehållskorten och permanenta uppehållskorten ska innefatta ett lagringsmedium som innehåller en ansiktsbild och två fingeravtrycksbilder av innehavaren. Fingeravtryck ska tas från och med sex års ålder och personer för vilka fingeravtryckstagning är fysiskt omöjlig ska undantas från kravet att lämna fingeravtryck (artikel 7).

Vissa grundläggande fri- och rättigheter

Av 2 kap. 6 § första stycket regeringsformen framgår att var och en är skyddad mot påtvingade kroppsliga ingrepp från det allmännas sida. Fotografering räknas inte som ett kroppsligt ingrepp (prop. 2017/18:35 s. 12). Det gör däremot fingeravtryckstagning. Var och en har alltså ett skydd mot påtvingad fingeravtryckstagning.

Skyddet mot påtvingade kroppsliga ingrepp är inte absolut utan får i vissa fall begränsas genom lag (2 kap. 20 § regeringsformen). Begränsningar får göras endast för att tillgodose ändamål som är godtagbara i ett demokratiskt samhälle och får aldrig gå utöver vad som är nödvändigt med hänsyn till det ändamål som har föranlett dem. Även vissa andra villkor ska vara uppfyllda (2 kap. 21 § regeringsformen). För den som inte är svensk medborgare får skyddet mot påtvingade kroppsliga ingrepp begränsas genom lag utan att de förutsättningar som anges i 2 kap. 21 § regeringsformen är uppfyllda (2 kap. 25 § regeringsformen).

Ett skydd mot integritetsinfrång av olika slag följer även av den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, nedan Europakonventionen. Enligt artikel 8 i Europakonventionen har var och en rätt till respekt för sitt privat- och familjeliv. Det inbegriper i vissa fall en rätt till skydd mot att bli fotograferad (Danelius, Mänskliga rättigheter i europeisk praxis, 5 uppl., 2015, s. 377). Likaså får det antas att fingeravtryckstagning omfattas av skyddet (prop. 2014/15:32 s. 26). Inskränkningar i skyddet godtas bara om de har stöd i lag och i ett demokratiskt samhälle är nödvändiga med hänsyn till vissa uppräknade ändamål, däribland statens säkerhet, den allmänna säkerheten eller förebyggande av oordning eller brott.

Europakonventionen gäller som lag i Sverige. Enligt 2 kap. 19 § regeringsformen gäller vidare att lagar eller andra föreskrifter inte får meddelas i strid med Sveriges åtaganden på grund av konventionen.

En bestämmelse om rätt till respekt för privatlivet finns även i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, nedan stadgan. Möjligheten till begränsningar påminner om de som följer av regeringsformen och Europakonventionen.

I sammanhanget bör även Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter, nedan barnkonventionen, nämnas. Barnkonventionen inkorporerades i svensk rätt den 1 januari 2020, se lagen (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter. Av konventionen följer bl.a. att en bedömning av barnets bästa är det som i första hand ska beaktas vid alla åtgärder som rör barn och att barn ska skyddas från godtyckliga eller olagliga ingripanden i sitt privat- och familjeliv (artiklarna 3 och 16).

Slutligen kan nämnas att det bl.a. följer av EU-förordningen att om problem uppstår vid insamlingen av biometriska kännetecken ska medlemsstaterna säkerställa att det finns lämpliga förfaranden för att respektera den berörda personens värdighet (artikel 10.2). I skälen till EU-förordningen anges även att medlemsstaterna i detta sammanhang bör ta särskild hänsyn till kön och de särskilda behoven hos barn och utsatta personer (skäl 27).

Fotografering och fingeravtryckstagning i dag

Myndigheters möjlighet att ta fotografier och fingeravtryck av utlänningar regleras bl.a. i 9 kap. UtL. Av bestämmelser i det kapitlet följer bl.a. att Migrationsverket eller Polismyndigheten under vissa förutsättningar får fotografera en utlänning och, om utlänningen har fyllt 14 år, ta hans eller hennes fingeravtryck. Detta gäller om utlänningen inte kan styrka sin identitet när han eller hon kommer till Sverige, om utlänningen ansöker om uppehållstillstånd som flykting eller annan skyddsbehövande eller om det finns grund för förvar (8 §). Av 9 kap. UtL följer vidare att en utlänning som ansöker om uppehållstillstånd är skyldig att låta Migrationsverket, en utlandsmyndighet eller Regeringskansliet fotografera honom eller henne och ta hans eller hennes fingeravtryck. Från skyldigheten att låta en myndighet ta fingeravtryck gäller vissa undantag, bl.a. om utlänningen är under sex år eller om det är fysiskt omöjligt för utlänningen att lämna fingeravtryck (8 a §). Bestämmelsen i 9 kap. 8 a § UtL infördes i samband med anpassningen av det svenska regelverket till

förordning (EG) nr 1030/2002. Sedan den 1 december 2020 gäller även enligt 9 kap. 8 e § UtL att en utlänning är skyldig att låta Migrationsverket fotografera honom eller henne och ta hans eller hennes fingeravtryck om utlänningen ansöker om uppehållsstatus, ett bevis om uppehållsstatus eller ett bevis för gränsarbetare. De undantag från skyldigheten att lämna fingeravtryck som följer av 9 kap. 8 a § UtL gäller även i dessa ärenden.

Nya nationella föreskrifter om fotografi och fingeravtryck

Bestämmelserna i EU-förordningen gäller som lag i Sverige. Det skulle därför kunna hävdas att det inte behövs några nationella föreskrifter om fotografering och tagande av fingeravtryck för utfärdande av de enhetligt utformade uppehållskorten och permanenta uppehållskorten. Vid anpassningen av det svenska regelverket till förordning (EG) nr 1030/2002, som bl.a. införde krav på att innehavarens fotografi och fingeravtryck ska lagras i ett uppehållstillståndskort, gjordes bedömningen att det fanns behov av kompletterande nationella föreskrifter om fotografering och tagande av fingeravtryck. Detta eftersom bestämmelserna i förordning (EG) nr 1030/2002 bedömdes vara ganska allmänt utformade (9 kap. 8 a § UtL och prop. 2010/11:123 s. 13). Den nu aktuella EU-förordningen hänvisar till förordning (EG) nr 1030/2002 och innehåller motsvarande krav på utformning samt tagande av fotografi och fingeravtryck när det gäller uppehållskort och permanenta uppehållskort. För tydlighets skull och för att skapa enhetlighet i det nationella regelverket bör därför motsvarande nationella reglering som gäller för uppehållstillståndskort även finnas när det gäller uppehållskort och permanenta uppehållskort. De bestämmelser i utlänningslagen som behandlar de fall där bl.a. Migrationsverket får fotografera en utlänning och ta hans eller hennes fingeravtryck omfattar inte den nu aktuella situationen. En ny bestämmelse bör därför införas i utlänningslagen som innebär att en utlänning är skyldig att låta Migrationsverket fotografera honom eller henne och ta hans eller hennes fingeravtryck i ett ärende om utfärdande av uppehållskort eller permanent uppehållskort.

Undantag från kravet att lämna fingeravtryck

Det följer av EU-förordningen att fingeravtryck ska tas av personer som har fyllt sex år och att personer för vilka fingeravtryckstagning är fysiskt omöjlig ska undantas från kravet att lämna fingeravtryck. Av den nya bestämmelsen i utlänningslagen bör det därför framgå att skyldigheten att låta Migrationsverket ta fingeravtryck inte gäller om utlänningen är under sex år eller om det är fysiskt omöjligt för utlänningen att lämna fingeravtryck (jfr 9 kap. 8 a § UtL och prop. 2010/11:123 s. 14 f.).

Fingeravtryck av EES-medborgare

EU-förordningen ställer inte upp något krav på att intyg om permanent uppehållsrätt som utfärdas till unionsmedborgare ska utfärdas i ett särskilt format utan innehåller endast krav på att intygen ska innehålla vissa minimiuppgifter. Av EU-förordningen följer att medlemsstaterna får besluta att ta fingeravtryck även i ärenden om intyg om permanent uppehållsrätt. Om en medlemsstat beslutar att ta fingeravtryck ska de undantag

från kravet att lämna fingeravtryck som gäller för nationella identitetskort tillämpas (artiklarna 6 och 3.7).

Ett intyg om permanent uppehållsrätt skrivs i dag ut på vanligt A4-papper. Det är inte nu aktuellt att ändra formatet på intyget och därmed inte heller aktuellt att införa ett krav på att en EES-medborgare som ansöker om ett sådant intyg ska lämna fingeravtryck. Några lagändringar beträffande dessa intyg krävs därför inte.

6.2 Lagring av fotografi och fingeravtryck i uppehållskort och permanenta uppehållskort

Regeringens förslag: Ett fotografi och två fingeravtryck ska sparas i ett lagringsmedium i kortet.

Fingeravtryck som inte sparats i ett sådant medium och de biometriska data som tas fram ur fingeravtrycken och ur fotografiet ska omedelbart förstöras när kortet har lämnats ut eller, om kortet inte har lämnats ut, när det har gått 90 dagar från den dag då det utfärdades. Om ärendet har avgjorts utan att ett kort har utfärdats, ska fingeravtrycken och de biometriska data som tas fram ur fingeravtrycken och ur fotografiet omedelbart förstöras.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker eller har inte några invändningar mot förslagen. *Datainspektionen* ser positivt på att det inte inom ramen för detta lagstiftningsärende föreslås att fingeravtryck eller biometriska uppgifter ska få sparas i register eller nationella databaser.

Skälen för regeringens förslag

EU-förordningens bestämmelser om lagring

Av EU-förordningen följer, genom en hänvisning till förordning (EG) nr 1030/2002, att den ansiktsbild och de fingeravtryck som har samlats in ska lagras i ett lagringsmedium i uppehållskortet eller det permanenta uppehållskortet (artikel 7.1).

Utom när de krävs för behandling i enlighet med unionsrätten och nationell rätt ska de biometriska kännetecken som lagras för personliggöring av uppehållshandlingar förvaras på ett mycket säkert sätt och endast fram till den dag då handlingen hämtas ut, dock aldrig längre än 90 dagar från den dag då handlingen utfärdades. Efter denna period ska de biometriska kännetecknen omedelbart raderas eller förstöras (artikel 10.3). EU-förordningen utgör inte någon rättslig grund för nationella databaser för lagring av biometriska uppgifter. Detta är en fråga för nationell rätt, som måste vara förenlig med unionsrätten avseende dataskydd (skäl 21).

Fingeravtryck och fotografi ska lagras i korten

Vid anpassningen av det svenska regelverket till förordning (EG) nr 1030/2002 bedömde regeringen att en bestämmelse skulle införas i utlänningslagen om att ett fotografi och två fingeravtryck ska sparas i ett lagringsmedium i uppehållstillståndskort. Detta i syfte att den svenska

regleringen skulle bli sammanhållen och begriplig (prop. 2010/11:123 s. 16). Som framgår ovan hänvisar EU-förordningen till förordning (EG) nr 1030/2002 och innehåller motsvarande krav på bl.a. utformning när det gäller uppehållskort och permanenta uppehållskort. För att skapa enhetlighet i det svenska regelverket bör därför av utlänningslagen även framgå att ett fotografi och två fingeravtryck ska sparas i ett lagringsmedium i uppehållskort och permanenta uppehållskort.

Bestämmelsen bör placeras i samma paragraf som den föreslagna bestämmelsen om skyldigheten för utlänningslagarna att låta sig fotograferas och lämna fingeravtryck.

Kortens utformning och innehåll i övrigt, vid sidan av att fotografi och fingeravtryck ska lagras i ett lagringsmedium, behandlas inte i lagrådsremissen. EU-förordningens bestämmelser i det avseendet behandlas i promemorian och de nationella anpassningar som krävs kan göras i förordning.

Fingeravtryck och biometriska data bör förstöras

Det fotografi som i dag tas i ett ärende om uppehållskort eller permanent uppehållskort sparas, förutom i kortet, i Migrationsverkets centrala databas, Centrala utlänningsdatabasen.

När bestämmelser om fotografi och fingeravtryck för utfärdande av uppehållstillståndskort infördes i utlänningslagen bedömde regeringen att fotografiet inte skulle förstöras men att de fingeravtryck som inte sparas i kortet och de biometriska data som tas fram ur fingeravtrycken och ur fotografiet omedelbart skulle förstöras när kortet lämnats ut eller när ärendet om uppehållstillstånd har avgjorts utan att tillstånd beviljats (prop. 2010/11:123 s. 16 f.). Regeringen har gjort motsvarande bedömning i fråga om fotografi och fingeravtryck för utfärdande av bevis om uppehållsstatus och bevis för gränsarbetare (prop. 2019/20:178 s. 45). Motsvarande bör även gälla beträffande fotografi och fingeravtryck för utfärdande av uppehållskort och permanenta uppehållskort. Det innebär att de fingeravtryck som inte sparas i kortet och de biometriska data som tas fram ur fingeravtrycken och fotografiet i ett ärende om uppehållskort eller permanent uppehållskort, omedelbart ska förstöras när kortet har lämnats ut eller ärendet har avgjorts utan att ett kort har utfärdats. För att den nationella regleringen ska uppfylla kraven i EU-förordningen bör det av bestämmelsen även framgå att om kortet inte har lämnats ut ska de aktuella uppgifterna alltid förstöras när det har gått 90 dagar från den dag då kortet utfärdades.

Några ytterligare bestämmelser om behandlingen av fingeravtrycken och de biometriska data som tas fram ur dessa behövs inte.

6.3 Kontroll av uppehållskort och permanenta uppehållskort

Regeringens förslag: En utlänning som innehar ett uppehållskort eller ett permanent uppehållskort ska, vid en kontroll enligt 9 kap. 1 eller 9 § utlänningslagen, vara skyldig att låta en polisman, en särskilt förordnad passkontrollant eller en tjänsteman vid Tullverket, Kustbevakningen eller Migrationsverket fotografera honom eller henne och ta hans eller hennes fingeravtryck, för kontroll av att fotografiet och fingeravtrycken motsvarar det fotografi och de fingeravtryck som finns sparade i kortet.

När en kontroll har genomförts, ska det fotografi och de fingeravtryck som tagits för kontrollen omedelbart förstöras. Detsamma gäller de biometriska data som tagits fram i samband med kontrollen.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker eller har inte några invändningar mot förslagen. *Datainspektionen* ser positivt på att det inte inom ramen för detta lagstiftningsärende föreslås att fingeravtryck eller biometriska uppgifter ska få sparas i register eller nationella databaser.

Skälen för regeringens förslag

EU-förordningens bestämmelser

Biometriska uppgifter som lagrats i lagringsmedium i uppehållskort och permanenta uppehållskort får enligt EU-förordningen bara användas i enlighet med unionsrätten och nationell rätt av vederbörligen bemyndigad personal vid behöriga nationella myndigheter och unionsbyråer i syfte att kontrollera följande:

1. Upphållshandlingens äkthet.
2. Innehavarens identitet genom direkt tillgängliga jämförbara detaljer, när uppvisande av uppehållshandling krävs enligt lag eller annan författning (artikel 11.6).

Kontroll av utläningar i dag

Vid passage av EU:s yttre gräns ska alla personer, även de som enligt unionsrätten har rätt till fri rörlighet, underkastas vissa kontroller. Regler om gränspassage för personer och kontroller vid gräns finns i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/399 av den 9 mars om en unionskodex om gränspassage för personer (kodex om Schengengränserna). Kontrollen omfattar bl.a. personers identitet och nationalitet samt resehandlingens äkthet och giltighet (artikel 8). Nationella bestämmelser som ansluter till gränskodexens regler finns bl.a. i 9 kap. 1 § UtL.

En utlänning som vistas i Sverige får även kontrolleras vid en inre utlänningskontroll. Inre utlänningskontroll regleras i 9 kap. 9 § UtL och syftar till att kontrollera utlännings rätt att vistas här. Sådan kontroll får endast vidtas om det finns grundad anledning att anta att utläningen saknar rätt att uppehålla sig här i landet eller om det annars finns särskild anledning till kontroll.

Av utlänningslagen följer att den som innehar ett uppehållstillståndskort är skyldig att vid en gränskontroll låta bl.a. en polisman fotografera honom eller henne och ta hans eller hennes fingeravtryck, för att kontrollera att fotografiet och fingeravtrycken motsvarar det fotografi och de fingeravtryck som finns sparade i uppehållstillståndskortet. Skyldigheten gäller även vid en inre utlänningskontroll (9 kap. 8 b § UtlL). Själva kontrollen görs därefter genom en datorstödd jämförelse (prop. 2010/11:123 s. 19). Sedan den 1 december 2020 gäller motsvarande skyldighet för en utlänningskontroll som innehar ett bevis om uppehållsstatus eller ett bevis för gränsarbetare (9 kap. 8 b §).

Grundläggande fri- och rättigheter ska beaktas

Som redogörs för närmare i avsnitt 6.1 ger bl.a. regeringsformen och Europakonventionen enskilda ett skydd mot påtvingade kroppsliga ingrepp och andra integritetsintrång. Som framgår i det avsnittet aktualiseras regelverken i olika hänseenden vid fotografering och fingeravtryckstagning. Av regelverken följer att inskränkningar av fri- och rättigheterna bara får ske med stöd av lag. Inskränkningarna får dessutom bara förekomma med hänsyn till vissa intressen och de ska vara proportionerliga.

Som framgår i avsnitt 6.1 ska även hänsyn tas till barnkonventionen. Av konventionen följer bl.a. att en bedömning av barnets bästa är det som i första hand ska beaktas vid alla åtgärder som rör barn.

En kompletterande bestämmelse om kontroll av uppehållskort och permanenta uppehållskort

EU-förordningen innehåller inga bestämmelser om tagande av fotografi och fingeravtryck för kontroll av uppgifterna på uppehållskorten eller de permanenta uppehållskorten. EU-förordningen innebär dock inte något hinder mot nationella föreskrifter om fotografi och fingeravtryck för kontroll.

Syftet med att skärpa säkerhetskraven på det sätt som EU-förordningen anger är att skapa en mer tillförlitlig koppling mellan innehavaren och kortet. Detta ska i sin tur bidra till att skydda korten mot bedräglig användning och förfalskning. Utan några nationella eller unionsrättsliga föreskrifter om kontroll av uppgifterna i korten blir de skärpta säkerhetskraven omotiverade och onödiga.

I likhet med vad som gäller för innehavare av uppehållstillståndskort, bevis om uppehållsstatus eller bevis för gränsarbetare bör den som innehar ett uppehållskort eller ett permanent uppehållskort vara skyldig att låta sig fotograferas och lämna fingeravtryck vid en gränskontroll och inre utlänningskontroll. Detta i syfte att möjliggöra en kontroll av att innehavarens fotografi och fingeravtryck motsvarar de uppgifter som finns sparade i lagringsmediet på kortet. Den inskränkning som detta innebär i rätten till skydd för privat- och familjelivet kan inte anses gå utöver vad som i ett demokratiskt samhälle är nödvändigt med hänsyn till bl.a. statens säkerhet och förebyggande av oordning och brott.

Den nya bestämmelsen bör placeras i samma paragraf som reglerar kontroll av uppehållstillståndskort (9 kap. 8 b § UtlL).

Efter kontrollen bör uppgifterna förstöras

Det fotografi och de fingeravtryck som tagits samt de biometriska data som tagits fram i samband med kontrollen av uppehållskort och permanenta uppehållskort bör inte få användas för andra ändamål. I likhet med vad som gäller vid motsvarande kontroller av uppehållstillståndskort, bevis om uppehållsstatus eller bevis om gränsarbetare bör därför fotografiet, fingeravtrycken och de biometriska data som tas fram ur dessa omedelbart förstöras efter kontrollen (jfr 9 kap. 8 b § UtL).

Några ytterligare bestämmelser om behandlingen av fotografiet, fingeravtrycken och de biometriska data som tas fram ur dessa behövs inte.

Inga författningsändringar i övrigt

Av EU-förordningen följer att fotografi och fingeravtryck i uppehållskort och permanenta uppehållskort endast får användas i enlighet med unionsrätten och nationell rätt av vederbörligen bemyndigad personal vid behöriga nationella myndigheter och unionsbyråer i syfte att kontrollera kortets äkthet och innehavarens identitet. Det anges även att identiteten endast får kontrolleras genom direkt tillgängliga jämförbara detaljer, när uppvisande av uppehållshandlingen krävs enligt lag eller annan författning. Bestämmelserna är direkt tillämpliga och gäller som lag i Sverige. De kräver inte några lagändringar.

7 Anpassningen i fråga om nationella identitetskort

7.1 I princip räcker förordningsändringar

Regeringens bedömning: När det gäller nationella identitetskort krävs det inte några lagändringar eller nya lagbestämmelser med anledning av EU-förordningen, med undantag för en bestämmelse i passlagen om kontroll av fingeravtryck. De anpassningar som behövs, bl.a. i form av kompletterande nationella föreskrifter om insamling och lagring av fingeravtryck, kan beslutas av regeringen genom förordning.

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna har inte några invändningar mot bedömningen.

Skälen för regeringens bedömning: De nationella identitetskorten är i dag reglerade på svensk förordningsnivå (avsnitt 5.3.2). Bestämmelserna finns i förordningen om nationellt identitetskort. Där anges bl.a. att sökanden är skyldig att låta passmyndigheten ta en bild i digitalt format av hans eller hennes ansikte. Bilden sparas i ett lagringsmedium i kortet. Fingeravtryck ingår i dag i pass men inte i nationella identitetskort.

EU-förordningen innebär att nationella identitetskort ska förses med fingeravtryck. Dessa ska sparas i ett lagringsmedium i kortet (artikel 3.5). Som framgår av avsnitt 4.2 innehåller EU-förordningen också en rad andra bestämmelser om de nationella identitetskorten. Det gäller bl.a. vilken

utformning och vilket innehåll de ska ha, exempelvis om kön ska anges, giltighetstid och hur länge biometriska data får lagras.

I promemorian görs bedömningen att EU-förordningens bestämmelser om nationella identitetskort inte kräver några lagändringar eller nya lagbestämmelser i Sverige, bortsett från en bestämmelse i passlagen om kontroll av fingeravtryck. Den bestämmelsen behandlas i nästa avsnitt. Vissa ändringar i förordningen om nationellt identitetskort bedöms däremot vara nödvändiga. I promemorian föreslås också att bilagan till förordningen (2014:1102) med instruktion för Polismyndigheten ändras.

Promemorians bedömning att kompletterande nationella föreskrifter kan meddelas av regeringen genom förordning gäller även föreskrifter som innebär att fingeravtryck ska lämnas av den som vill ha ett nationellt identitetskort. Att ansöka om ett sådant är frivilligt och kortet utfärdas som en ren serviceåtgärd. Eftersom ingen tvingas att lämna sina fingeravtryck är det inte fråga om något sådant påtvingat kroppsligt ingrepp som avses i 2 kap. 6 § första stycket regeringsformen och som bara får ske med stöd av lag. Lagform bedöms inte heller krävas av något annat skäl.

Regeringen delar promemorians bedömning och föreslår alltså inte någon lagreglering i fråga om nationella identitetskort, bortsett från den bestämmelse om kontroll som behandlas i nästa avsnitt. De anpassningar som behövs kan i övrigt göras genom förordningsändringar.

7.2 Kontroll av nationella identitetskort

Regeringens förslag: När ett nationellt identitetskort kontrolleras enligt passlagen ska innehavaren inte bara vara skyldig att låta sig fotograferas, som i dag, utan också att lämna sina fingeravtryck för kontroll av att dessa motsvarar de som finns sparade i kortet.

När kontrollen har genomförts ska fingeravtrycken och ansiktetsbilderna samt de biometriska data som har tagits fram omedelbart förstöras.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringsens.

Remissinstanserna: En stor majoritet av remissinstanserna tillstyrker eller har inte några invändningar mot förslagen. *Datainspektionen* ser positivt på att det inte inom ramen för detta lagstiftningsärende föreslås att fingeravtryck eller biometriska uppgifter ska få sparas i register eller nationella databaser. *Ekobrottsmyndigheten* tar upp frågan om det är önskvärt med ett krav på omedelbar förstöring även när kortinnehavarens fingeravtryck inte stämmer överens med de fingeravtryck som finns lagrade på kortet. *Polismyndigheten* vill att begreppet biometriska uppgifter klargörs ytterligare, så att det framgår under vilka förutsättningar automatiserad behandling av en ansiktetsbild eller fingeravtryck rättsligt sett anses utgöra en behandling av biometriska uppgifter eller biometriska data.

Skälen för regeringens förslag

EU-förordningens bestämmelser

Biometriska uppgifter som har lagrats på lagringsmedium på nationella identitetskort får enligt artikel 11.6 i EU-förordningen bara användas i enlighet med unionsrätten och nationell rätt av vederbörligen bemyndigad

personal vid behöriga nationella myndigheter och unionsbyråer i syfte att kontrollera följande:

1. Identitetskortets äkthet.
2. Innehavarens identitet genom direkt tillgängliga jämförbara detaljer, när uppvisande av identitetskort krävs enligt lag eller annan författning.

Kontroll av pass och identitetskort i dag

Bestämmelser om kontroll av pass och nationella identitetskort vid utresa från eller inresa till Sverige finns i 5 och 5 a §§ passlagen.

En svensk medborgare får som huvudregel inte resa ut ur landet utan att medföra giltigt pass. Skyldigheten att ha med sig pass gäller dock inte i förhållande till de länder som har anslutit sig till Schengensamarbetet. Vid resor till de länderna råder passfrihet. Pass krävs inte heller vid resor till andra stater inom EU, om man har med sig ett giltigt identitetskort utfärdat av en passmyndighet, dvs. ett nationellt identitetskort. Den som har ett sådant kan alltså resa till alla länder inom Schengen och EU utan pass.

En svensk medborgare ska som huvudregel ha med sig pass även vid inresa till Sverige från en annan stat. Detta gäller dock inte om det svenska medborgarskapet kan styrkas på annat sätt, exempelvis genom ett giltigt nationellt identitetskort. Kravet på att medföra pass gäller inte heller vid inresa från en stat som har anslutit sig till Schengensamarbetet.

Polismyndigheten ska övervaka att dessa bestämmelser följs. Den som är skyldig att ha med sig ett svenskt pass ska på begäran lämna över detta till en polisman, en särskilt förordnad passkontrollant eller en tjänsteman vid Kustbevakningen, Tullverket eller Migrationsverket. Han eller hon ska också låta denna befattningshavare ta hans eller hennes fingeravtryck och en ansiktsbild i digitalt format för kontroll av att fingeravtrycken och ansiktsbilden motsvarar de som finns sparade i passet.

Motsvarande bestämmelser gäller för den som i stället för pass har med sig ett nationellt identitetskort. Han eller hon är dock inte skyldig att lämna sina fingeravtryck, eftersom fingeravtryck inte ingår i identitetskortet.

När kontrollen enligt passlagen har genomförts ska den ansiktsbild och, när det gäller pass, de fingeravtryck som har tagits omedelbart förstöras. Samma sak gäller de biometriska data som har tagits fram.

Dagens kontroll bör kunna avse även fingeravtryck

EU-förordningen innebär som framgår ovan att de nationella identitetskorten ska förses med fingeravtryck. Enligt artikel 3.5 ska korten innehålla ett lagringsmedium med innehavarens ansiktsbild och två fingeravtryck.

När fingeravtryck nu införs i det nationella identitetskortet framstår det som naturligt att dessa också ska kunna kontrolleras vid kontroller enligt passlagen. Genom sådana kontroller kan det säkerställas att kortet är äkta och att den som reser med det är samma person som det är utfärdat för. EU-förordningen syftar till att möjliggöra kontroller av dessa slag.

Den som vid utresa från eller inresa till Sverige har med sig ett nationellt identitetskort i stället för ett pass bör alltså inte bara vara skyldig att låta sig fotograferas, som i dag, utan också att lämna sina fingeravtryck för kontroll av att dessa motsvarar de fingeravtryck som finns sparade i kortet.

En sådan kontroll är förenlig med artikel 11.6 i EU-förordningen eftersom den syftar till att verifiera kortets äkthet och innehavarens identitet.

Skyldigheten att lämna fingeravtryck får i detta fall ses som ett påtvingat kroppsligt ingrepp (jfr avsnitt 6.1). Till skillnad från vad som gäller vid en ansökan om nationellt identitetskort kan kontrollen enligt passlagen av ett redan utfärdat kort inte betraktas som frivillig. Skyddet mot påtvingade kroppsliga ingrepp är dock inte absolut utan får i vissa fall begränsas. De ändamål som skyldigheten att lämna fingeravtryck har i detta fall – att verifiera identitetskortets äkthet och innehavarens identitet – anknyter till statens säkerhet, den allmänna säkerheten och förebyggande av oordning och brott. Det är fråga om ändamål som är godtagbara i ett demokratiskt samhälle. Verifieringen blir betydligt säkrare om inte bara fotografi utan även fingeravtryck får tas och jämföras. Intrånget är inte större än nödvändigt och som framgår nedan kommer de nya uppgifter som samlas in vid kontrollen inte att få sparas. Det finns därmed inte något hinder mot att införa en lagstadgad skyldighet att lämna fingeravtryck.

Bestämmelsen i 5 a § passlagen bör mot denna bakgrund ändras så att inte bara ansiktsbild utan också fingeravtryck får tas i samband med en kontroll enligt passlagen. Samma bestämmelser kommer därmed att gälla för nationella identitetskort som för pass, vilket framstår som rimligt.

Efter kontrollen bör uppgifterna förstöras

Syftet med den kontroll som görs enligt 5 a § passlagen är framför allt att säkerställa att det är rätt person som innehar passet eller identitetskortet. När kontrollen har genomförts gäller i dag att fingeravtrycken och ansiktsbilden samt de biometriska data som har tagits fram omedelbart ska förstöras. Något register med fotografier, fingeravtryck eller biometriska data från de som har passerat kontrollen ska alltså inte kunna byggas upp (jfr prop. 2004/05:119 s. 27 och 50 och prop. 2008/09:132 s. 13 och 15).

Med de förslag som nu lämnas kommer fingeravtryck att kunna tas inte bara vid kontroll av pass utan också vid kontroll av nationella identitetskort. När kontrollen har genomförts bör fingeravtrycken och de biometriska data som har tagits fram ur dessa omedelbart förstöras, på samma sätt som redan gäller för ansiktsbilden och de biometriska data som har tagits fram ur den och som gäller för fingeravtryck, ansiktsbild och biometriska data vid kontroll av pass. Bestämmelserna i 5 a § passlagen är utformade så att detta kommer att gälla utan att några ändringar krävs.

Ekobrottsmyndigheten frågar sig om kravet på att uppgifterna omedelbart ska förstöras bör gälla även när kortinnehavarens fingeravtryck inte överensstämmer med dem som finns lagrade i kortet. Regeringen konstaterar att kontrollen av kortet som resehandling fyller sin funktion genom att myndigheten får veta att fingeravtrycken inte stämmer överens. Utifrån det kan myndigheten vidta ytterligare åtgärder. Motsvarande reglering gäller redan beträffande kontroll av fingeravtryck i pass och det finns inte underlag för att i detta ärende överväga någon annan ordning.

Några ytterligare bestämmelser om behandlingen av fingeravtrycken och de biometriska data som tas fram ur dessa behövs inte. Det är inte heller möjligt att, som *Polismyndigheten* önskar, precisera innebörden av begreppet biometriska uppgifter, eller biometriska data som det heter i passlagen. Begreppet har i detta sammanhang samma innebörd som i

dataskyddslagstiftningen i stort enligt definitionerna i artikel 4.14 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) och 1 kap. 6 § brottsdatalagen (2018:1177). Det är fråga om ett unionsrättsligt begrepp som ytterst uttolkas av EU-domstolen.

Inga författningsändringar i övrigt

Bestämmelserna i artikel 11.6 i EU-förordningen, om hur ansiktsbilden och fingeravtrycken i de nationella identitetskorten får användas, är direkt tillämpliga och gäller som lag i Sverige. De kräver inte några lagändringar. Några nya bestämmelser om kontroll av nationella identitetskort, utöver den som föreslås här, krävs inte heller av andra skäl.

8 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringens förslag och bedömning: Lagändringarna ska träda i kraft den 2 augusti 2021. Några övergångsbestämmelser behövs inte.

Promemorians förslag och bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna har inte några invändningar mot förslaget eller bedömningen.

Skälen för regeringens förslag och bedömning: EU-förordningen ska tillämpas från och med den 2 augusti 2021 (artikel 16). De lagändringar som föreslås bör träda i kraft samma dag. Det finns inte något behov av övergångsbestämmelser.

9 Konsekvenser av förslagen

9.1 Kontrollmöjligheterna förbättras

Regeringens bedömning: Förslagen förbättrar möjligheterna att kontrollera de berörda handlingarnas äkthet och innehavarens identitet. De bidrar därigenom till att motverka förfalskningar och annan brottslighet.

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna instämmer i eller har inte några invändningar mot bedömningen. *Polismyndigheten* anser att det arbete som bedrivs för att skärpa säkerhetskraven i olika identitets- och resehandlingar är positivt. Att med högre säkerhet kunna fastställa identiteten på människor är enligt myndigheten viktigt för brottsbekämpningen, migrationskontrollen och ur ett säkerhetsperspektiv. *Myndigheten för digital förvaltning* anser att

förslagen medför ökade möjligheter att motverka brottslig verksamhet. *Tullverket* påpekar att förslagen kan väntas försvåra förfalskningar och därigenom bidra till minskad brottslighet. Både Polismyndigheten och *Skatteverket* framför att det allmänt sett finns ett stort behov av en mer sammanhållen svensk identitetsförvaltning. Polismyndigheten anser bl.a. att det behövs en mer ändamålsenlig reglering för hur det allmänna får ta upp, använda, utbyta och lagra identitetsuppgifter, inklusive biometriska uppgifter. Skatteverket anser att det behövs en mer harmoniserad hantering av handlingar, dokument och tjänster för att etablera och verifiera identiteter. För att kunna bedöma identitetshandlingars äkthet och identifiera personer på ett tillförlitligt sätt vill Skatteverket också ha möjlighet att ta del av biometriska uppgifter i samband med flyttning till Sverige och vid rekvirering eller ansökan om samordningsnummer eller identitetskort på motsvarande sätt som Migrationsverket och Polismyndigheten.

Skälen för regeringens bedömning: Genom EU-förordningen får uppehållskort, permanenta uppehållskort och nationella identitetskort en högre säkerhetsstandard än i dag. Fotografi och fingeravtryck kommer att lagras i handlingarna. Regeringens lagförslag förbättrar möjligheterna att kontrollera handlingarnas äkthet och innehavarens identitet genom att innehavarens ansikte och fingeravtryck kan jämföras med den ansiktsbild och de fingeravtryck som finns lagrade i handlingarna.

Tillsammans bedöms dessa förändringar göra det svårare att förfalska eller använda någon annans uppehållskort, permanenta uppehållskort eller nationella identitetskort. Reglerna kan därigenom, som flera remissinstanser påpekar, bidra till att motverka förfalskningar och annan brottslighet. Säkrare uppehållshandlingar som försvårar förfalskning och missbruk kan vid sidan av brottsbekämpning även tänkas ha betydelse för att motverka olaglig invandring.

Polismyndigheten och *Skatteverket* lyfter vissa allmänna frågor om en sammanhållen svensk identitetsförvaltning och möjligheterna att behandla biometriska uppgifter i olika sammanhang. Dessa frågor är viktiga men faller utanför detta lagstiftningsärende, som i allt väsentligt handlar om de lagändringar som krävs för att Sverige ska uppfylla sina förpliktelser till följd av den nya EU-förordningen.

9.2 Ekonomiska konsekvenser

<p>Regeringens bedömning: De kostnader som förslagen kan leda till för berörda myndigheter är inte större än att de ryms inom befintliga ekonomiska ramar. Förslagen har inte några ekonomiska konsekvenser för enskilda eller för andra aktörer.</p>
--

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna har inte några invändningar mot bedömningen. *Migrationsverket* anför dock att de förändringar som lagförslagen innebär kommer att kräva ändrade rutiner i kontakten med sökanden och att kravet på radering av fingeravtryck kommer att kräva en utvecklingsinsats. *Migrationsverket* anför vidare att det inte går att lämna en kalkyl för de kostnader som förändringarna innebär innan verket har haft diskussioner

med bl.a. korttillverkaren. *Kustbevakningen* anger att myndigheten i dag inte har tillgång till den utrustning som krävs för att kunna ta fingeravtryck. Myndigheten samverkar med Polismyndigheten men om det skulle krävas att myndigheten självständigt bygger upp en kapacitet att ta fingeravtryck med åtföljande anpassningar av de system där jämförelse ska ske bedöms detta innebära kostnadsökningar som inte täcks av nuvarande anslag.

Skälen för regeringens bedömning: Uppehållskort och permanenta uppehållskort innehåller redan i dag ett lagringsmedium där ett fotografi sparas. Att lagringsmediet i enlighet med förslaget även ska tillföras två fingeravtryck förväntas inte medföra att tillverkningskostnaden ökar per utfärdat kort. Förändringen som förslaget innebär kräver att Migrationsverket gör vissa tekniska ändringar i befintliga system. Migrationsverket har bedömt arbetsinsatsen för detta till ett par veckor. Därtill kommer informationsinsatser, informationsklassning och eventuell informations- och säkerhetsanalys. *Migrationsverket* har i sitt remissvar även förtydligat att förändringarna bl.a. kommer kräva en viss utvecklingsinsats. Någon kostnad för detta har inte kunnat uppskattas i dagsläget. Sammanfattningsvis bedöms förändringarna medföra endast begränsade kostnadsökningar för Migrationsverket, även med beaktande av vad verket anför i sitt remissyttrande, och eventuella kostnadsökningar bedöms kunna rymmas inom befintliga anslagsramar.

Förslagen i fråga om kontroll av uppehållskort, permanenta uppehållskort och nationella identitetskort bedöms inte leda till ökade kostnader för någon statlig myndighet. Med anledning av det *Kustbevakningen* framför kan det framhållas att förslagen endast innebär att myndigheten får samma möjlighet att kontrollera fingeravtryck i nationella identitetskort, uppehållskort och permanenta uppehållskort som myndigheten redan har när det gäller bl.a. pass och uppehållstillstånd. Några andra förändringar är inte avsedda.

Inget av lagförslagen bedöms få några ekonomiska konsekvenser för kommuner eller regioner eller för företag eller andra enskilda.

9.3 Konsekvenser i övrigt

Regeringens bedömning: Förslagen förväntas underlätta den fria rörligheten.
--

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna har inte några invändningar mot bedömningen.

Skälen för regeringens bedömning

Konsekvenser för den fria rörligheten

Dagens stora skillnader i säkerhetsnivån på uppehållskort, permanenta uppehållskort och nationella identitetskort ökar risken för förfalskningar och annat missbruk av dokumenten. Skillnaderna medför även svårigheter för medborgare att utöva sin rätt till fri rörlighet. EU-förordningen innebär att en EU-gemensam standard och säkerhetsnivå införs för dessa dokument. Regeringens lagförslag kompletterar EU-förordningen i detta

avseende. Säkrare och enhetligt utformade uppehållskort, permanenta uppehållskort och nationella identitetskort kan väntas underlätta för innehavare som önskar utöva sin rätt till fri rörlighet.

Konsekvenser för den personliga integriteten och barnets rättigheter

Av EU-förordningen följer att fotografi och fingeravtryck ska tas i samband med en ansökan om uppehållskort, permanenta uppehållskort och identitetskort. Detta gäller också för barn, även om vissa åldersgränser föreskrivs när det handlar om fingeravtryck. I denna lagrådsremiss föreslås vidare bestämmelser om ny fotografering och fingeravtryckstagning för att handlingarna ska kunna kontrolleras. Regleringen innebär också att personuppgifter kommer att behandlas, även barns personuppgifter.

De bedömningar och avvägningar som har gjorts i fråga om grundläggande fri- och rättigheter har redovisats ovan. Rent allmänt kan sägas att de nya bestämmelserna, som till stor del följer direkt av den bindande EU-förordningen, i viss mån innebär ett intrång i den personliga integriteten för de enskilda som berörs. Det kan dock i sammanhanget konstateras att det är noga reglerat när fotografier och fingeravtryck får tas. Regelverket innehåller även bestämmelser om skydd av personuppgifter. Av EU-förordningen följer vidare att förfarandet vid fotografering och fingeravtryckstagning ska vara förenligt med de rättigheter och principer som fastställs i stadgan, Europakonventionen och barnkonventionen. Principen om barnets bästa är alltså central och åtgärderna ska genomföras på ett barnvänligt och barnanpassat sätt.

Övriga konsekvenser

Förslagen bedöms inte ha några konsekvenser för den kommunala självstyrelsen eller för sysselsättning eller offentlig service i olika delar av landet. De bedöms inte heller ha betydelse för små företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt i förhållande till större företags. Förslagen bedöms slutligen inte ha någon betydelse för jämställdheten mellan kvinnor och män eller för möjligheterna att nå de integrationspolitiska målen.

10 Författningskommentar

10.1 Förslaget till lag om ändring i passlagen (1978:302)

5 a § Polismyndigheten ska övervaka att bestämmelserna i 5 § följs.

Den som enligt 5 § ska medföra pass ska på begäran

1. överlämna passet till en polisman, en särskilt förordnad passkontrollant eller en tjänsteman vid Kustbevakningen, Tullverket eller Migrationsverket, och

2. låta en befattningshavare enligt 1 ta passinnehavarens fingeravtryck och en bild i digitalt format av hans eller hennes ansikte för kontroll av att

dessa motsvarar de fingeravtryck och den ansiktsbild som finns sparade i passet.

Den som enligt 5 § i stället medför ett identitetskort utfärdat av en passmyndighet ska på begäran

1. överlämna identitetskortet till en polisman, en särskilt förordnad passkontrollant eller en tjänsteman vid Kustbevakningen, Tullverket eller Migrationsverket, och

2. låta en befattningshavare enligt 1 ta innehavarens *fingeravtryck och* en bild i digitalt format av hans eller hennes ansikte för kontroll av att *dessa* motsvarar *de fingeravtryck och* den ansiktsbild som finns *sparade* i identitetskortet.

När en kontroll enligt andra stycket 2 eller tredje stycket 2 har genomförts, ska fingeravtrycken och ansiktsbilden samt de biometriska data som då har tagits fram omedelbart förstöras.

Paragrafen innehåller bestämmelser om kontroll av pass och vissa identitetskort i samband med att en svensk medborgare lämnar eller reser in i Sverige. Övervägandena finns i avsnitt 7.2.

Paragrafen ändras genom vissa tillägg i *tredje stycket 2*. Tilläggen förklaras av att det identitetskort som en passmyndighet kan utfärda numera ska innehålla inte bara innehavarens ansiktsbild utan också hans eller hennes fingeravtryck. Fingeravtrycken ska på samma sätt som ansiktsbilden sparas i ett lagringsmedium i kortet. Detta följer av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1157 av den 20 juni 2019 om säkrare identitetskort för unionsmedborgare och uppehållshandlingar som utfärdas till unionsmedborgare och deras familjemedlemmar när de utövar rätten till fri rörlighet.

Tilläggen innebär att den som överlämnar identitetskortet till en befattningshavare som anges i tredje stycket 1 inte bara ska låta denne ta en bild i digitalt format av hans eller hennes ansikte utan också låta denne ta hans eller hennes fingeravtryck. Syftet med åtgärden ska vara att kontrollera om fingeravtrycken motsvarar de som finns lagrade i identitetskortet. När kontrollen har genomförts ska fingeravtrycken och ansiktsbilden samt de biometriska data som då har tagits fram omedelbart förstöras. Detta framgår av fjärde stycket.

10.2 Förslaget till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716)

9 kap.

8 b § Vid en kontroll enligt 1 eller 9 § är den som innehar ett uppehållstillståndskort, *ett uppehållskort, ett permanent uppehållskort*, ett bevis om uppehållsstatus eller ett bevis för gränsarbetare skyldig att låta en polisman, en särskilt förordnad passkontrollant eller en tjänsteman vid Tullverket, Kustbevakningen eller Migrationsverket fotografera honom eller henne och ta hans eller hennes fingeravtryck, för kontroll av att fotografiet och fingeravtrycken motsvarar det fotografi och de fingeravtryck som finns sparade i *kortet* eller beviset.

När en kontroll enligt första stycket har genomförts, ska det fotografi och de fingeravtryck som tagits för kontrollen omedelbart förstöras. Detsamma gäller de biometriska data som tagits fram i samband med kontrollen.

Paragrafen innehåller bestämmelser om fotografering och tagande av fingeravtryck vid vissa kontroller. Övervägandena finns i avsnitt 6.3.

Paragrafens *första stycke* ändras på så sätt att även den som innehar ett uppehållskort eller ett permanent uppehållskort är skyldig att låta en polisman, en särskilt förordnad passkontrollant eller en tjänsteman vid Tullverket, Kustbevakningen eller Migrationsverket fotografera honom eller henne och ta hans eller hennes fingeravtryck, för kontroll av att fotografiet och fingeravtrycken motsvarar det fotografi och de fingeravtryck som finns sparade i kortet. Av andra stycket framgår att fotografiet, fingeravtrycken och de biometriska data som har tagits fram i samband med kontrollen omedelbart ska förstöras när kontrollen har genomförts.

8 g § *En utlänning är skyldig att låta Migrationsverket fotografera honom eller henne och ta hans eller hennes fingeravtryck i ett ärende om utfärdande av uppehållskort eller permanent uppehållskort.*

Skyldigheten att låta Migrationsverket ta fingeravtryck gäller inte om utlänningen är under sex år eller om det är fysiskt omöjligt för utlänningen att lämna fingeravtryck.

Ett fotografi och två fingeravtryck ska sparas i ett lagringsmedium i kortet. Fingeravtryck som inte sparats i ett sådant medium och de biometriska data som tas fram ur fingeravtrycken och ur fotografiet ska omedelbart förstöras när kortet har lämnats ut eller, om kortet inte har lämnats ut, när det har gått 90 dagar från den dag då det utfärdades. Om ärendet har avgjorts utan att ett kort har utfärdats, ska fingeravtrycken och de biometriska data som tas fram ur fingeravtrycken och ur fotografiet omedelbart förstöras.

Paragrafen, som är ny, innehåller bestämmelser om fotografering och tagande av fingeravtryck. Övervägandena finns i avsnitt 6.1 och 6.2.

Enligt *första stycket* är en utlänning skyldig att låta Migrationsverket fotografera honom eller henne och ta hans eller hennes fingeravtryck i ärenden om utfärdande av uppehållskort eller permanent uppehållskort. Skyldigheten är en följd av bestämmelserna i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1157 av den 20 juni 2019 om säkrare identitetskort för unionsmedborgare och uppehållshandlingar som utfärdas till unionsmedborgare och deras familjemedlemmar när de utövar rätten till fri rörlighet.

Enligt *andra stycket* gäller inte skyldigheten att låta Migrationsverket ta fingeravtryck om utlänningen är under sex år eller om det är fysiskt omöjligt för utlänningen att lämna fingeravtryck.

Enligt *tredje stycket* ska ett fotografi och två fingeravtryck sparas i ett lagringsmedium i kortet. Fingeravtryck som inte sparats i ett sådant medium och de biometriska data som tas fram ur fingeravtrycken och ur fotografiet ska omedelbart förstöras när kortet har lämnats ut eller, om kortet inte har lämnats ut, när det har gått 90 dagar från den dag då det

utfärdades. Om ärendet har avgjorts utan att ett kort har utfärdats ska fingeravtrycken och de biometriska data som tas fram ur fingeravtrycken och ur fotografiet omedelbart förstöras. Bestämmelserna motsvarar vad som gäller i fråga om lagring och förstöring av fotografi, fingeravtryck och biometriska data enligt 9 kap. 8 a § tredje stycket med viss justering i enlighet med förordning (EU) 2019/1157.

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING (EU) 2019/1157

av den 20 juni 2019

om säkrare identitetskort för unionsmedborgare och uppehållshandlingar som utfärdas till unionsmedborgare och deras familjemedlemmar när de utövar rätten till fri rörlighet

(Text av betydelse för EES)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 21.2,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande ⁽¹⁾,

efter att ha hört Regionkommittén,

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet ⁽²⁾, och

av följande skäl:

- (1) Fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget) föresatte sig att underlätta fri rörlighet för personer, samtidigt som säkerheten och tryggheten för Europas folk säkerställs, genom att upprätta ett område med frihet, säkerhet och rättvisa, i enlighet med bestämmelserna i EU-fördraget och i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget).
- (2) Unionsmedborgarskap ger varje medborgare i unionen rätt till fri rörlighet, inom vissa begränsningar och på vissa villkor. Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/38/EG ⁽³⁾ genomför denna rättighet. Artikel 45 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (nedan kallad *stadgan*) innehåller också bestämmelser om fri rörlighet och fri bosättning. Fri rörlighet medför rätt att resa ut ur och in i medlemsstaterna med giltigt identitetskort eller pass.
- (3) Enligt direktiv 2004/38/EG ska medlemsstaterna utfärda och förnya identitetskort eller pass till sina medborgare i enlighet med nationell rätt. Enligt det direktivet får medlemsstaterna även kräva att unionsmedborgare och deras familjemedlemmar ska registrera sig hos berörda myndigheter. Medlemsstaterna är skyldiga att utfärda bevis om registrering till unionsmedborgare på de villkor som fastställs i det direktivet. Medlemsstaterna är även skyldiga att enligt det direktivet utfärda uppehållskort till familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat och efter en ansökan utfärda intyg om permanent uppehållsrätt samt permanenta uppehållskort.
- (4) Direktiv 2004/38/EG föreskriver att medlemsstaterna får vidta nödvändiga åtgärder för att neka, avbryta eller dra tillbaka en rättighet enligt det direktivet i händelse av missbruk av rättigheter eller bedrägerier. Förfalskning av handlingar eller felaktigt information om sakförhållanden som påverkar rätten att uppehålla sig i landet har i det direktivet fastställts som typiska fall av bedrägerier.
- (5) Det är stora skillnader på säkerhetsnivån i nationella identitetskort utfärdade av medlemsstaterna och uppehållstillstånd för unionsmedborgare bosatta i en annan medlemsstat samt deras familjemedlemmar. Dessa skillnader ökar risken för förfalskning och dokumentbedrägerier och medför också praktiska svårigheter för medborgare som önskar utöva sin rätt till fri rörlighet. Statistik från Europeiska unionens dokumentbedrägeri- och riskanalysnätverk visar att antalet incidenter med falska identitetskort har ökat med tiden.

⁽¹⁾ EUT C 367, 10.10.2018, s. 78.

⁽²⁾ Europaparlamentets ståndpunkt av den 4 april 2019 (ännu ej offentliggjord i EUT) och rådets beslut av den 6 juni 2019.

⁽³⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/38/EG av den 29 april 2004 om unionsmedborgares och deras familjemedlemmars rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier och om ändring av förordning (EEG) nr 1612/68 och om upphävande av direktiven 64/221/EEG, 68/360/EEG, 72/194/EEG, 73/148/EEG, 75/34/EEG, 75/35/EEG, 90/364/EEG, 90/365/EEG och 93/96/EEG (EUT L 158, 30.4.2004, s. 77).

- (6) I sitt meddelande av den 14 september 2016 med titeln *Att höja säkerheten i en rörlig värld – starkare yttre gränser och förbättrat informationsutbyte i kampen mot terrorism* betonade kommissionen att säkra rese- och identitetshandlingar är avgörande när man på ett säkert sätt ska fastställa en persons identitet, och tillkännagav att den skulle lägga fram en handlingsplan för att bekämpa förfälskningar av resehandlingar. Enligt det meddelandet måste en bättre strategi bygga på stabila system som förebygger brott och hot mot den inre säkerheten på grund av brister i dokumentssäkerheten, särskilt med koppling till terrorism och gränsöverskridande brottslighet.
- (7) Enligt kommissionens handlingsplan av den 8 december 2016 för att stärka EU:s insatser mot bedrägerier med resedokument (nedan kallad *handlingsplanen 2016*) uppges minst tre fjärdedelar av de falska handlingar som upptäcks vid de yttre gränserna, men även inom det område där det inte förekommer några kontroller vid de inre gränserna, vara utfärdade av medlemsstater och Schengenassocierade länder. Mindre säkra nationella identitetskort som utfärdats av medlemsstater är vanligast bland de upptäckta falska handlingar som används för resor inom Schengenområdet.
- (8) För att avskräcka från identitetsbedrägerier bör medlemsstaterna säkerställa att hel- och delförfälskning av identitetshandlingar och användningen av sådana förfälskade handlingar omfattas av lämpliga påföljder i deras nationella rätt.
- (9) I handlingsplanen 2016 berördes risken med falska identitetskort och uppehållshandlingar. Kommissionen åtog sig i handlingsplanen 2016 och i sin rapport om EU-medborgarskapet 2017 att analysera de politiska alternativen för att förbättra säkerheten på identitetskort och uppehållshandlingar.
- (10) Enligt handlingsplanen 2016 kräver utfärdandet av äkta och säkra identitetskort en tillförlitlig process för registrering av identiteten och säkra *bakomliggande* handlingar till stöd för ansökningsprocessen. Kommissionen, medlemsstaterna och berörda unionsbyråer bör fortsätta att samarbeta för att göra bakomliggande handlingar mindre känsliga för bedrägerier, med tanke på den ökade användningen av falska bakomliggande handlingar.
- (11) Denna förordning kräver inte att medlemsstaterna inför identitetskort eller uppehållshandlingar när detta inte krävs enligt nationell rätt, och den påverkar inte heller medlemsstaternas behörighet att enligt nationell rätt utfärda andra typer av uppehållshandlingar som faller utanför unionsrättens tillämpningsområde, till exempel uppehållskort som utfärdats till alla personer som är bosatta på territoriet oavsett medborgarskap.
- (12) Denna förordning hindrar inte medlemsstaterna från att, på ett icke-diskriminerande sätt, godta andra handlingar än resehandlingar i identifieringssyfte, såsom körkort.
- (13) Identitetshandlingar som utfärdats till medborgare vars rätt till fri rörlighet har begränsats i enlighet med unionsrätten eller nationell rätt och på vilka det uttryckligen anges att de inte kan användas som resehandlingar bör inte anses omfattas av denna förordning.
- (14) Resehandlingar som är förenliga med del 5 i Internationella civila luftfartsorganisationens (Icao) dokument 9303 om maskinläsbara handlingar (sjunde utgåvan, 2015) (nedan kallat *Icaos dokument 9303*) och som inte används i identifieringssyfte i de utfärdande medlemsstaterna, såsom det passkort som utfärdats av Irland, bör inte anses omfattas av denna förordning.
- (15) Denna förordning påverkar inte medlemsstaternas användning av identitetskort och uppehållshandlingar med elektronisk identifieringsfunktion i andra syften och påverkar inte heller reglerna i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014^(*), som föreskriver ömsesidigt erkännande inom hela unionen av elektronisk identifiering för tillgång till offentliga tjänster och underlättar för medborgare som flyttar till en annan medlemsstat genom att kräva ömsesidigt erkännande av elektronisk identifiering med förbehåll för vissa villkor. Förbättringar av identitetskorten bör underlätta identifiering och bidra till bättre tillgång till tjänster.

(*) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014 av den 23 juli 2014 om elektronisk identifiering och betrodda tjänster för elektroniska transaktioner på den inre marknaden och om upphävande av direktiv 1999/93/EG (EUT L 257, 28.8.2014, s. 73).

- (16) För att identitetskort och uppehållshandlingar ska kunna kontrolleras på ett korrekt sätt krävs det att medlemsstaterna använder rätt benämning på de olika typerna av handlingar som omfattas av denna förordning. För att underlätta kontroll av handlingar som omfattas av denna förordning i andra medlemsstater bör handlingens benämning även finnas med på åtminstone ytterligare ett av unionsinstitutionernas officiella språk. Medlemsstater som för sina identitetskort redan använder andra väletablerade benämningar än *identitetskort* bör kunna fortsätta att göra det på sitt eller sina officiella språk. Dock bör inga nya benämningar införas i framtiden.
- (17) Säkerhetsdetaljer krävs för att kontrollera om en handling är äkta och för att fastställa en persons identitet. Införande av minimisäkerhetsstandarder och införlivande av biometriska uppgifter på identitetskort och uppehållskort för familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat är viktiga steg på vägen för att göra användningen av dessa handlingar säkrare i unionen. Införlivande av sådana biometriska kännetecken bör ge unionsmedborgarna möjlighet att till fullo utnyttja sin rätt till fri rörlighet.
- (18) Lagring av en ansiktsbild och två fingeravtryck (nedan kallat *biometriska uppgifter*) på identitets- och uppehållskort, vilket redan finns för biometriska pass och uppehållstillstånd för tredjelandsmedborgare, är en lämplig kombination av tillförlitlig identifiering och autentisering och minskad bedrägeririsk, i syfte att stärka identitets- och uppehållskorts säkerhet.
- (19) Som allmän praxis bör medlemsstaterna för att kontrollera handlingens äkthet och innehavarens identitet i första hand kontrollera ansiktsbilden och, om det behövs för att med säkerhet bekräfta handlingens äkthet och innehavarens identitet, även kontrollera fingeravtrycken.
- (20) Om handlingens äkthet eller innehavarens identitet inte kan bekräftas vid en kontroll av de biometriska uppgifterna bör medlemsstaterna säkerställa att en obligatorisk manuell kontroll utförs av kvalificerad personal.
- (21) Denna förordning utgör inte någon rättslig grund för att upprätta eller underhålla databaser på nationell nivå för lagring av biometriska uppgifter i medlemsstaterna, vilket är en fråga för nationell rätt som måste vara förenlig med unionsrätten avseende dataskydd. Denna förordning utgör heller inte någon rättslig grund för att upprätta eller underhålla en centraliserad databas på unionsnivå.
- (22) Biometriska kännetecken bör samlas in och lagras på lagringsmedium på identitetskort och uppehållshandlingar i syfte att kontrollera handlingens äkthet och innehavarens identitet. En sådan kontroll bör kunna göras endast av vederbörligen bemyndigad personal när uppvisande av handlingen krävs enligt lag eller annan författning. Vidare bör biometriska uppgifter som lagras för individualisering av identitetskort eller uppehållshandlingar förvaras på ett mycket säkert sätt och endast fram till den dag då handlingen hämtas ut, dock aldrig längre än 90 dagar från den dag då handlingen utfärdades. Efter den perioden bör dessa biometriska uppgifter omedelbart raderas eller förstöras. Detta bör inte påverka annan behandling av dessa uppgifter i enlighet med unionsrätt och nationell rätt avseende dataskydd.
- (23) Specifikationerna i Icaos dokument 9303, som säkerställer global interoperabilitet, bland annat avseende maskinläsbarhet och visuell inspektion, bör beaktas vid tillämpningen av denna förordning.
- (24) Medlemsstaterna bör kunna bestämma om en persons kön ska anges i en handling som omfattas av denna förordning. Om en medlemsstat väljer att ange kön i en sådan handling bör den använda specifikationerna "F", "M" eller "X" eller motsvarande bokstav i den medlemsstatens språk – i Icaos dokument 9303.
- (25) Kommissionen bör tilldelas genomförandebefogenheter för att säkerställa att framtida säkerhetsstandarder och tekniska specifikationer som antas enligt rådets förordning (EG) nr 1030/2002⁽⁷⁾ beaktas i vederbörlig ordning om så är lämpligt för identitetskort och uppehållskort. Dessa befogenheter bör utövas i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011⁽⁸⁾. I detta syfte bör kommissionen biträdas av den kommitté som inrättats genom artikel 6 i rådets förordning (EG) nr 1683/95⁽⁹⁾. Vid behov bör det vara möjligt för de antagna genomförandeakterna att förbli sekretessbelagda för att förebygga risken för hel- och delförfälskning.

(7) Rådets förordning (EG) nr 1030/2002 av den 13 juni 2002 om en enhetlig utformning av uppehållstillstånd för medborgare i tredjeland (EGT L 157, 15.6.2002, s. 1).

(8) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 av den 16 februari 2011 om fastställande av allmänna regler och principer för medlemsstaternas kontroll av kommissionens utövande av sina genomförandebefogenheter (EUT L 55, 28.2.2011, s. 13).

(9) Rådets förordning (EG) nr 1683/95 av den 29 maj 1995 om en enhetlig utformning av visumhandlingar (EGT L 164, 14.7.1995, s. 1).

- (26) Medlemsstaterna bör säkerställa att det finns lämpliga och effektiva förfaranden för insamling av biometriska kännetecken, som är förenliga med de rättigheter och principer som fastställs i stadgan, Europarådets konvention om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna och Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter. Medlemsstaterna bör säkerställa att barnets intressen sätts i främsta rummet under hela insamlingsförfarandet. För detta ändamål bör kvalificerad personal få lämplig utbildning om barnvänliga metoder för insamling av biometriska kännetecken.
- (27) Om problem uppstår vid insamlingen av biometriska kännetecken bör medlemsstaterna säkerställa att lämpliga förfaranden finns för att respektera den berörda personens värdighet. Därför bör särskild hänsyn tas till kön och till de särskilda behoven hos barn och utsatta personer.
- (28) Införande av minimisäkerhetsstandarder och normer för formatet på identitetskort bör göra det möjligt för medlemsstaterna att lita på handlingarnas äkthet när unionsmedborgare utövar sin rätt till fri rörlighet. Införande av skärpta säkerhetsstandarder bör ge offentliga myndigheter och privata aktörer tillräckliga garantier för att de ska kunna lita på identitetskortens äkthet när de används av unionsmedborgare i identifieringssyfte.
- (29) Ett igenkänningstecken i form av landskoden på två bokstäver för den medlemsstat som utfärdar handlingen, utformad som negativt ursparad text i en blå rektangel och omgiven av tolv gula stjärnor, underlättar den visuella inspektionen av handlingen, särskilt när innehavaren utövar rätten till fri rörlighet.
- (30) Alternativet att föreskriva ytterligare nationella detaljer bibehålls, men medlemsstaterna bör säkerställa att sådana detaljer inte gör de gemensamma säkerhetsdetaljerna mindre effektiva eller negativt påverkar identitetskortens gränsöverskridande kompatibilitet, t.ex. att det går att läsa identitetskorten med hjälp av maskiner som används i andra medlemsstater än dem som utfärdar identitetskorten.
- (31) Införande av säkerhetsstandarder för identitetskort och för uppehållskort för familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat bör inte leda till en oproportionerlig höjning av avgifterna för unionsmedborgare eller tredjelandsmedborgare. Medlemsstaterna bör beakta denna princip när de utfärdar anbudsförfrågningar.
- (32) Medlemsstaterna bör vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa att biometriska uppgifter korrekt identifierar den person för vilken ett identitetskort utfärdas. För detta ändamål bör medlemsstaterna överväga att låta de nationella myndigheter som utfärdar identitetskort samla in biometriska kännetecken, särskilt ansiktsbild, i den berörda personens närvaro.
- (33) Medlemsstaterna bör sinsemellan utbyta sådana uppgifter som behövs för att komma åt, autentisera och kontrollera informationen på det säkra lagringsmediet. De format som används för det säkra lagringsmediet bör vara interoperabla, även med avseende på automatiserade gränsövergångsställen.
- (34) Direktiv 2004/38/EG behandlar en situation där unionsmedborgare, eller deras familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat, saknar de nödvändiga resehandlingarna och då ska ges all rimlig möjlighet att på annat sätt bevisa att de omfattas av rätten att röra sig fritt. Sådana sätt kan t.ex. vara identitetshandlingar som används provisoriskt och uppehållskort som utfärdats till sådana familjemedlemmar.
- (35) Denna förordning följer de skyldigheter som fastställs i stadgan och i Förenta nationernas konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Därför uppmanas medlemsstaterna att samarbeta med kommissionen för att införa ytterligare detaljer som gör identitetskorten mer tillgängliga och användarvänliga för personer med funktionsnedsättning, till exempel synskadade. Medlemsstaterna bör utforska lösningar, såsom mobil registreringsutrustning, för att utfärda identitetskort till personer som är oförmögna att ta sig till de utfärdande myndigheterna.
- (36) Upphållshandlingar som utfärdas till unionsmedborgare bör innehålla särskilda uppgifter för att säkerställa att de identifieras som uppehållshandlingar i samtliga medlemsstater. Detta bör främja erkännandet av unionsmedborgarnas utnyttjande av rätten till fri rörlighet och de rättigheter som följer därav, men harmoniseringen bör inte gå utöver det som är lämpligt för att avhjälpa brister i de nuvarande handlingarna. Det står medlemsstaterna fritt att välja vilket format dessa handlingar ska utfärdas i och de kan utfärda dem i ett format som är förenligt med specifikationerna i Icaos dokument 9303.

- (37) I fråga om uppehållshandlingar som utfärdas till familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat är det lämpligt att använda samma format och samma säkerhetsdetaljer som i förordning (EG) nr 1030/2002 i dess ändrade lydelse enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/1954 ^(f). Förutom att styrka uppehållsrätt ger dessa handlingar även innehavaren rätt till undantag från krav på visering som annars skulle ha behövts när de följer med en unionsmedborgare eller reser för att återförenas med denne inom unionens territorium.
- (38) Enligt direktiv 2004/38/EG ska handlingar som utfärdas till familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat kallas *uppehållskort för en unionsmedborgares familjemedlem*. För att underlätta deras identifiering bör ett uppehållskort för en unionsmedborgares familjemedlem ha en standardiserad benämning och kod.
- (39) Med hänsyn till både säkerhetsrisken och de kostnader som uppkommer för medlemsstaterna bör såväl identitetskort som uppehållskort för en unionsmedborgares familjemedlem utan tillräckliga säkerhetsstandarder fasas ut. I allmänhet bör en utfasningsperiod på tio år för identitetskort och fem år för uppehållskort räcka för att få balans mellan hur ofta handlingarna brukar förnyas och behovet att avhjälpa befintliga säkerhetsbrister i unionen. För kort som saknar viktiga säkerhetsdetaljer eller inte är maskinläsbara krävs dock en kortare utfasningsperiod av säkerhetsskäl.
- (40) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 ^(g) är tillämplig på de personuppgifter som behandlas inom ramen för tillämpning av den här förordningen. Det är nödvändigt att fastställa ytterligare skyddsåtgärder för behandlingen av personuppgifter, i synnerhet känsliga uppgifter såsom biometriska kännetecken. De registrerade bör uppmärksammas på att lagringsmediet i deras handlingar innehåller deras biometriska uppgifter, som är tillgängliga även i kontaktlös form, och på de situationer där uppgifterna på deras identitetskort och uppehållshandlingar används. De registrerade bör ha tillgång till de personuppgifter som behandlas på deras identitetskort och uppehållshandlingar och ha rätt att få dem rättade genom att en ny handling utfärdas om uppgifterna är felaktiga eller ofullständiga. Lagringsmediet bör vara mycket säkert och effektivt skydda de personuppgifter som lagras på det mot obehörig åtkomst.
- (41) Medlemsstaterna bör ansvara för korrekt behandling av biometriska uppgifter, från insamling till uppgifternas integrering i ett mycket säkert lagringsmedium, i enlighet med förordning (EU) 2016/679.
- (42) Medlemsstaterna bör iaktta särskild försiktighet när de samarbetar med en extern tjänsteleverantör. Sådant samarbete bör inte utesluta ansvar enligt unionsrätten eller nationell rätt för åsidosättande av skyldigheter avseende personuppgifter.
- (43) Det är nödvändigt att i denna förordning ange på vilka grunder uppgifter samlas in och lagras på lagringsmediet på identitetskort och uppehållshandlingar. I enlighet med unionsrätten eller nationell rätt, och med respekt för nödvändighets- och proportionalitetsprinciperna, bör medlemsstaterna kunna lagra andra uppgifter på ett lagringsmedium för elektroniska tjänster eller för andra syften som rör identitetskortet eller uppehållshandlingen. Tillåtelse för behandling av sådana andra uppgifter, däribland bestämmelser om insamling och för vilka syften de får användas, bör fastställas i unionsrätten eller nationell rätt. Alla nationella uppgifter avsedda för sådana syften bör fysiskt eller logiskt skiljas från de biometriska uppgifter som avses i denna förordning och bör behandlas i enlighet med förordning (EU) 2016/679.
- (44) Medlemsstaterna bör börja tillämpa denna förordning senast 24 månader efter dess ikraftträdandedag. Från och med denna förordnings tillämpningsdag bör medlemsstaterna enbart utfärda handlingar som uppfyller kraven i denna förordning.

^(f) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/1954 av den 25 oktober 2017 om ändring av rådets förordning (EG) nr 1030/2002 om en enhetlig utformning av uppehållstillstånd för medborgare i tredjeländ (EUT L 286, 1.11.2017, s. 9).

^(g) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) (EUT L 119, 4.5.2016, s. 1).

- (45) Kommissionen bör rapportera om tillämpningen av denna förordning två respektive elva år efter dess tillämpningsdag, däribland om säkerhetsnivåns lämplighet, med beaktande av dess konsekvenser för grundläggande rättigheter och dataskyddsprinciper. I enlighet med det interinstitutionella avtalet av den 13 april 2016 om bättre lagstiftning ⁽¹⁰⁾ bör kommissionen, sex år efter denna förordnings tillämpningsdag, och därefter vart sjätte år, utvärdera förordningen med utgångspunkt i den information som har samlats in i övervaknings syfte för att bedöma de faktiska effekterna av förordningen och behovet av eventuella ytterligare åtgärder. Medlemsstaterna bör i övervaknings syfte samla in statistik om antalet identitetskort och uppehållshandlingar som de har utfärdat.
- (46) Eftersom målen för denna förordning, nämligen att öka säkerheten och underlätta utövandet av rätten till fri rörlighet för unionsmedborgare och deras familjemedlemmar, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna utan snarare, på grund av åtgärdens omfattning och verkningar, kan uppnås bättre på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går denna förordning inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dessa mål.
- (47) Denna förordning respekterar de grundläggande rättigheterna och iakttar de principer som erkänns särskilt i stadgan, däribland människans värdighet, människans rätt till integritet, förbud mot omänsklig eller förnedrande behandling, rätten till likhet inför lagen och icke-diskriminering, barnets rättigheter, äldres rättigheter, respekten för privatlivet och familjelivet, skyddet av personuppgifter, rätten till fri rörlighet och rätten till ett effektivt rättsmedel. Medlemsstaterna bör efterleva stadgan när de tillämpar förordningen.
- (48) Europeiska datatillsynsmannen och byrån för grundläggande rättigheter avgav yttranden den 10 augusti 2018 ⁽¹¹⁾ respektive den 5 september 2018 ⁽¹²⁾.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

KAPITEL I

SYFTE, TILLÄMPNINGSSOMRÅDE OCH DEFINITIONER

Artikel 1

Syfte

Denna förordning skärper säkerhetskraven i fråga om identitetskort som medlemsstaterna utfärdar till sina medborgare och uppehållshandlingar som medlemsstaterna utfärdar till unionsmedborgare och deras familjemedlemmar när de utövar sin rätt till fri rörlighet inom unionen.

Artikel 2

Tillämpningsområde

Denna förordning ska tillämpas på följande:

- a) Identitetskort som medlemsstaterna utfärdar till sina egna medborgare enligt artikel 4.3 i direktiv 2004/38/EG.
- Denna förordning ska inte tillämpas på identitetshandlingar som utfärdas provisoriskt med en giltighetstid på mindre än sex månader.
- b) Bevis om registrering vilket utfärdas i enlighet med artikel 8 i direktiv 2004/38/EG till unionsmedborgare som uppehåller sig i en mottagande medlemsstat mer än tre månader samt intyg om permanent uppehållsrätt som utfärdas i enlighet med artikel 19 i direktiv 2004/38/EG till unionsmedborgare efter ansökan.
- c) Upphållskort som utfärdas i enlighet med artikel 10 i direktiv 2004/38/EG till unionsmedborgares familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat och permanent uppehållskort i enlighet med artikel 20 i direktiv 2004/38/EG som utfärdas till unionsmedborgares familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat.

⁽¹⁰⁾ EUT L 123, 12.5.2016, s. 1.

⁽¹¹⁾ EUT C 338, 21.9.2018, s. 22.

⁽¹²⁾ Annu ej offentliggjort.

KAPITEL II

NATIONELLA IDENTITETSKORT

Artikel 3

Säkerhetsstandarder/format/specifikationer

1. Identitetskort som utfärdas av medlemsstaterna ska ha format ID-1 och ska innehålla ett maskinläsbart fält (MRZ). Sådana identitetskort ska utgå från specifikationerna och minimisäkerhetsstandarderna i Icaos dokument 9303 och ska uppfylla kraven i c, d, f och g i bilagan till förordning (EG) nr 1030/2002 i dess ändrade lydelse av förordning (EU) 2017/1954.

2. Uppgifterna på identitetskort ska vara förenliga med specifikationerna i del 5 i Icaos dokument 9303.

Genom undantag från första stycket får handlingens nummer föras in i fält I och angivande av personens kön ska vara valfritt.

3. Handlingen ska ha benämningen *identitetskort* eller en annan väletablerad nationell benämning på det eller de officiella språken i den utfärdande medlemsstaten, och ordet *identitetskort* ska anges på minst ett annat av unionsinstitutionernas officiella språk.

4. Identitetskortet ska på framsidan innehålla landskoden på två bokstäver för den medlemsstat som utfärdar kortet, utformad som negativt ursparad text i en blå rektangel och omgiven av tolv gula stjärnor.

5. Identitetskort ska innefatta ett mycket säkert lagringsmedium som innehåller en ansiktsbild av innehavaren och två fingeravtryck i interoperabla digitala format. Vid insamlingen av biometriska kännetecken ska medlemsstaterna tillämpa de tekniska specifikationer som fastställs i kommissionens genomförandebeslut C(2018)7767 ⁽¹⁾.

6. Lagringsmediet ska ha tillräcklig kapacitet och möjlighet att garantera uppgifternas integritet, äkthet och sekretess. De lagrade uppgifterna ska vara tillgängliga i kontaktlös form och ska säkras på det sätt som anges i genomförandebeslut C(2018)7767. Medlemsstaterna ska utbyta sådan information som krävs för att autentisera lagringsmediet och för att komma åt och kontrollera de biometriska uppgifterna enligt punkt 5.

7. Barn under tolv år får undantas från kravet att lämna fingeravtryck.

Barn under sex år ska undantas från kravet att lämna fingeravtryck.

Personer för vilka upptagning av fingeravtryck är fysiskt omöjlig ska undantas från kravet att lämna fingeravtryck.

8. Om det är nödvändigt och proportionellt i förhållande till det mål som ska uppnås får medlemsstaterna lägga till sådana detaljuppgifter och noteringar för användning inom landet som krävs i enlighet med nationell rätt. Minimisäkerhetsstandardernas effektivitet och identitetskortens gränsöverskridande kompatibilitet får inte minskas till följd av detta.

9. Om medlemsstaterna inför ett dubbelt gränssnitt eller separat lagringsmedium i identitetskortet ska detta extra lagringsmedium uppfylla kraven i relevanta ISO-standarder och inte störa det lagringsmedium som avses i punkt 5.

10. Om medlemsstaterna lagrar uppgifter avsedda för elektroniska tjänster, såsom e-förvaltning och e-handel, i identitetskorten ska sådana nationella uppgifter fysiskt eller logiskt separeras från de biometriska uppgifter som avses i punkt 5.

11. Om medlemsstaterna lägger till ytterligare säkerhetsdetaljer på identitetskorten får detta inte minska kortens gränsöverskridande kompatibilitet eller minimisäkerhetsstandardernas effektivitet.

⁽¹⁾ Kommissionens genomförandebeslut C(2018)7767 av den 30 november 2018 om tekniska specifikationer för en enhetlig utformning av uppehållstillstånd för medborgare i tredjeländ och om upphävande av beslut C(2002)3069.

Artikel 4

Giltighetstid

1. Identitetskort ska vara giltiga i minst fem år och högst tio år.
2. Genom undantag från punkt 1 får medlemsstaterna föreskriva en giltighetstid på
 - a) mindre än fem år för identitetskort som utfärdas till underåriga,
 - b) mindre än fem år, i undantagsfall, för identitetskort som utfärdas till personer under särskilda och begränsade omständigheter och vars giltighetstid är begränsad i enlighet med unionsrätten och nationell rätt,
 - c) mer än tio år för identitetskort som utfärdas till personer som är 70 år eller äldre.
3. Medlemsstaterna ska utfärda ett identitetskort som är giltigt i högst tolv månader när det tillfälligt inte är fysiskt möjligt att ta fingeravtryck av något av sökandens fingrar.

Artikel 5

Utfasning

1. Identitetskort som inte uppfyller kraven i artikel 3 ska bli ogiltiga när deras giltighetstid löper ut eller senast den 3 augusti 2031, beroende på vilket som infaller först.
2. Genom undantag från punkt 1 gäller följande:
 - a) Identitetskort som inte uppfyller minimisäkerhetsstandarderna enligt del 2 i Icaos dokument 9303 eller som inte innehåller ett fungerande maskinläsbart fält (MRZ) enligt definitionen i punkt 3 ska bli ogiltiga när deras giltighetstid löper ut eller senast den 3 augusti 2026, beroende på vilket som infaller först.
 - b) Identitetskort för personer som är 70 år eller äldre den 2 augusti 2021, vilka uppfyller minimisäkerhetsstandarderna enligt del 2 i Icaos dokument 9303 och har ett fungerande maskinläsbart fält (MRZ) enligt definitionen i punkt 3, ska bli ogiltiga när deras giltighetstid löper ut.
3. Vid tillämpningen av punkt 2 avses med fungerande maskinläsbart fält (MRZ)
 - a) ett maskinläsbart fält som är förenligt med del 3 i Icaos dokument 9303, eller
 - b) ett annat maskinläsbart fält där den utfärdande medlemsstaten meddelar reglerna för att läsa och visa dess information, såvida inte en medlemsstat meddelar kommissionen senast den 2 augusti 2021 att den saknar kapacitet att läsa och visa denna information.

När kommissionen mottar ett meddelande som avses i led b i första stycket ska kommissionen underrätta den berörda medlemsstaten och rådet om detta.

KAPITEL III

UPPEHÅLLSHANDLINGAR FÖR UNIONSMEDBORGARE

Artikel 6

Minimiuppgifter som ska anges

Uppehållshandlingar som medlemsstaterna utfärdar till unionsmedborgare ska innehålla åtminstone följande uppgifter:

- a) Handlingens benämning på det eller de officiella språken i den berörda medlemsstaten och på minst ett annat av unionsinstitutionernas officiella språk.
- b) Tydlig angivelse av att handlingen utfärdas till en unionsmedborgare i enlighet med direktiv 2004/38/EG.
- c) Handlingens nummer.
- d) Innehavarens namn (efternamn och förnamn).
- e) Innehavarens födelsedatum.

- f) Den information som ska ingå i bevis om registrering och intyg om permanent uppehålls rätt som utfärdas i enlighet med artiklarna 8 respektive 19 i direktiv 2004/38/EG.
- g) Den utfärdande myndigheten.
- h) På framsidan: landskoden på två bokstäver för den medlemsstat som utfärdar handlingen, utformad som negativt ursparad text i en blå rektangel och omgiven av tolv gula stjärnor.

Om en medlemsstat beslutar att ta fingeravtryck ska artikel 3.7 tillämpas på motsvarande sätt.

Personer för vilka fingeravtryckstagning är fysiskt omöjlig ska undantas från kravet att lämna fingeravtryck.

KAPITEL IV

UPPEHÅLLSKORT FÖR FAMILJEMEDLEMMAR SOM INTE ÄR MEDBORGARE I EN MEDLEMSSTAT

Artikel 7

Enhetligt format

- När uppehållskort utfärdas till unionsmedborgares familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat ska medlemsstaterna använda det format som fastställs i förordning (EG) nr 1030/2002, i dess ändrade lydelse enligt förordning (EU) 2017/1954, och såsom den genomförs av genomförandebeslut C(2018)7767.
- Genom undantag från punkt 1 ska kortet benämnas *uppehållskort* eller *permanent uppehållskort*. Medlemsstaterna ska ange att dessa handlingar utfärdas till en unionsmedborgares familjemedlem i enlighet med direktiv 2004/38/EG. För detta ändamål ska medlemsstaterna använda den standardiserade koden "Familjemedlem EU Art 10 DIR 2004/38/EG" eller "Familjemedlem EU Art 20 DIR 2004/38/EG" i datafält [10] enligt bilagan till förordning (EG) nr 1030/2002, i dess ändrade lydelse enligt förordning (EU) 2017/1954.
- Medlemsstaterna får föra in uppgifter för nationell användning i enlighet med nationell rätt. När sådana uppgifter förs in och lagras ska medlemsstaterna följa kraven i artikel 4 andra stycket i förordning (EG) nr 1030/2002, i dess ändrade lydelse enligt förordning (EU) 2017/1954.

Artikel 8

Utfasning av befintliga uppehållskort

- Upphållskort för unionsmedborgares familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat, vilka inte uppfyller kraven i artikel 7, ska bli ogiltiga när deras giltighetstid löper ut eller senast den 3 augusti 2026, beroende på vilket som infaller först.
- Genom undantag från punkt 1 ska uppehållskort för unionsmedborgares familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat, vilka inte uppfyller minimisäkerhetsstandarderna enligt del 2 i Icaos dokument 9303 eller inte innehåller ett fungerande maskinläsbart fält (MRZ) som är förenligt med del 3 i Icaos dokument 9303, bli ogiltiga när deras giltighetstid löper ut eller senast den 3 augusti 2023, beroende på vilket som infaller först.

KAPITEL V

GEMENSAMMA BESTÄMMELSER

Artikel 9

Kontaktpunkt

- Varje medlemsstat ska utse minst en central myndighet som ska vara kontaktpunkt vid tillämpningen av denna förordning. Om en medlemsstat utsett mer än en central myndighet ska den ange vilken av dessa myndigheter som ska vara kontaktpunkt vid tillämpningen av denna förordning. Namnet på den myndigheten ska anmälas till kommissionen och övriga medlemsstater. Om en medlemsstat ändrar utsett myndighet ska den underrätta kommissionen och övriga medlemsstater om detta.

2. Medlemsstaterna ska säkerställa att kontaktpunkterna känner till relevanta informations- och hjälptjänster på unionsnivå som ingår i den gemensamma digitala ingången enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1724 ⁽⁴⁾ och att de kan samarbeta med sådana tjänster.

Artikel 10

Insamling av biometriska kännetecken

1. Biometriska kännetecken ska samlas in endast av kvalificerad och vederbörligen bemyndigad personal, som utsetts av de myndigheter som ansvarar för att utfärda identitetskort eller uppehållskort, i syfte att integreras i det mycket säkra lagringsmediet enligt artikel 3.5 när det gäller identitetskort och enligt artikel 7.1 när det gäller uppehållskort. Genom undantag från den första meningen, ska fingeravtryck samlas in endast av kvalificerad och vederbörligen bemyndigad personal vid sådana myndigheter, utom i samband med ansökningar som lämnas in till medlemsstatens diplomatiska och konsulära myndigheter.

För att säkerställa överensstämmelse mellan de biometriska kännetecknen och sökandens identitet ska sökanden infinna sig personligen minst en gång under utfärdandeförfarandet för varje ansökan.

2. Medlemsstaterna ska säkerställa att det finns lämpliga och effektiva förfaranden för insamling av biometriska kännetecken, och att dessa förfaranden är förenliga med de rättigheter och principer som fastställs i stadgan, konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna och Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter.

Om problem uppstår vid insamlingen av biometriska kännetecken ska medlemsstaterna säkerställa att det finns lämpliga förfaranden för att respektera den berörda personens värdighet.

3. Utom när de krävs för behandling i enlighet med unionsrätten och nationell rätt ska biometriska kännetecken som lagras för personalisering av identitetskort eller uppehållshandlingar förvaras på ett mycket säkert sätt och endast fram till den dag då handlingen hämtas ut, dock aldrig längre än 90 dagar från den dag då handlingen utfärdats. Efter denna period ska de biometriska kännetecknen omedelbart raderas eller förstöras.

Artikel 11

Skydd av personuppgifter och ansvar

1. Utan att det påverkar förordning (EU) 2016/679 ska medlemsstaterna säkerställa säkerheten, integriteten, äktheten och sekretessen med avseende på de uppgifter som samlas in och lagras vid tillämpningen av denna förordning.

2. Vid tillämpningen av denna förordning ska de myndigheter som ansvarar för att utfärda identitetskort och uppehållshandlingar anses vara personuppgiftsansvariga enligt artikel 4.7 i förordning (EU) 2016/679 och ansvara för behandlingen av personuppgifter.

3. Medlemsstaterna ska säkerställa att tillsynsmyndigheterna till fullo kan utföra sina uppgifter enligt förordning (EU) 2016/679 och bland annat få tillgång till alla personuppgifter och all nödvändig information samt tillgång till de behöriga myndigheternas lokaler eller deras utrustning för behandling av personuppgifter.

4. Samarbete med externa tjänsteleverantörer ska inte utesluta ansvar för en medlemsstat till följd av unionsrätten eller nationell rätt avseende överträdelse av skyldigheter avseende personuppgifter.

5. Uppgifter i maskinläsbar form ska bara inkluderas i identitetskort eller uppehållshandlingar i enlighet med denna förordning och nationell rätt i den utfärdande medlemsstaten.

6. Biometriska uppgifter som lagrats på lagringsmedium på identitetskort och uppehållshandlingar får bara användas i enlighet med unionsrätten och nationell rätt av vederbörligen bemyndigad personal vid behöriga nationella myndigheter och unionsbyråer i syfte att kontrollera följande:

- a) Identitetskortets eller uppehållshandlingens äkthet.
- b) Innehavarens identitet genom direkt tillgängliga jämförbara detaljer, när uppvisande av identitetskort eller uppehållshandling krävs enligt lag eller annan författning.

⁽⁴⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1724 av den 2 oktober 2018 om inrättande av en gemensam digital ingång för tillhandahållande av information, förfaranden samt hjälp- och problemlösningstjänster och om ändring av förordning (EU) nr 1024/2012 (EUT L 295, 21.11.2018, s. 1).

7. Medlemsstaterna ska underhålla och varje år överlämna en förteckning till kommissionen över behöriga myndigheter som har tillgång till de biometriska uppgifter som lagras på lagringsmediet enligt artikel 3.5 i denna förordning. Kommissionen ska offentliggöra en sammanställning av dessa nationella förteckningar på internet.

Artikel 12

Övervakning

Senast den 2 augusti 2020 ska kommissionen upprätta ett detaljerat program för övervakning av förordningens utfall, resultat och konsekvenser, däribland dess konsekvenser för grundläggande rättigheter.

I övervakningsprogrammet ska det anges vilka metoder som kommer att användas för att samla in uppgifterna och andra nödvändiga bevis och med vilka intervaller detta ska ske. Det ska närmare anges vilka åtgärder som ska vidtas av kommissionen respektive av medlemsstaterna när det gäller att samla in och analysera uppgifterna och de andra bevisen.

Medlemsstaterna ska tillhandahålla kommissionen de uppgifter och andra nödvändiga bevis som övervakningen kräver.

Artikel 13

Rapportering och utvärdering

1. Två år respektive elva år efter denna förordnings tillämpningsdag ska kommissionen rapportera om genomförandet av den till Europaparlamentet, rådet och Europeiska ekonomiska och sociala kommittén, särskilt om skyddet av grundläggande rättigheter och personuppgifter.

2. Sex år efter denna förordnings tillämpningsdag, och därefter vart sjätte år, ska kommissionen genomföra en utvärdering av förordningen och lägga fram en rapport om de viktigaste resultaten för Europaparlamentet, rådet och Europeiska ekonomiska och sociala kommittén. Rapporten ska särskilt vara inriktad på

- a) konsekvenserna av denna förordning för de grundläggande rättigheterna,
- b) unionsmedborgarnas rörlighet,
- c) den biometriska kontrollens ändamålsenlighet för att säkerställa resehandlingars säkerhet,
- d) eventuell användning av uppehållskort som resehandlingar,
- e) eventuell ytterligare visuell harmonisering av identitetskorten,
- f) behovet av att införa gemensamma säkerhetsdetaljer för identitetshandlingar som används provisoriskt, i syfte att förbättra erkännandet av dem.

3. Medlemsstaterna och berörda unionsbyråer ska förse kommissionen med de uppgifter som är nödvändiga för att utarbeta dessa rapporter.

Artikel 14

Ytterligare tekniska specifikationer

1. För att i förekommande fall säkerställa att identitetskort och uppehållshandlingar enligt artikel 2 a och c överensstämmer med framtida minisäkerhetsstandarder ska kommissionen genom genomförandeakter fastställa ytterligare tekniska specifikationer avseende följande:

- a) Ytterligare säkerhetsdetaljer och säkerhetskrav, däribland strängare standarder för att förebygga risken för hel- och delförfälskningar.
- b) Tekniska specifikationer för lagringsmediet när det gäller de biometriska kännetecknen enligt artikel 3.5 och deras säkerhet, däribland förhindrande av obehörig åtkomst och förenkling av validering.
- c) Kvalitetskrav och gemensamma tekniska standarder för ansiktetsbild och fingeravtrycken.

Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 15.2.

2. I enlighet med förfarandet i artikel 15.2 får det beslutas att specifikationerna enligt denna artikel ska vara sekretessbelagda och inte ska offentliggöras. I sådana fall ska de göras tillgängliga endast för de organ som medlemsstaterna har utsett att ansvara för tryckning samt för personer som vederbörligen har bemyndigats av en medlemsstat eller av kommissionen.

3. Varje medlemsstat ska utse ett organ som ansvarar för att trycka identitetskort och ett organ som ansvarar för att trycka uppehållskort för unionsmedborgares familjemedlemmar och ska tillkänna namnen på dessa organ för kommissionen och övriga medlemsstater. Medlemsstaterna ska ha rätt att ändra sådana utsedda organ och ska underrätta kommissionen och övriga medlemsstater om detta.

Medlemsstaterna får även besluta att utse ett enda organ som ansvarar för att trycka både identitetskort och uppehållskort för unionsmedborgares familjemedlemmar och ska tillkänna namnet på detta organ för kommissionen och övriga medlemsstater.

Två eller flera medlemsstater får även besluta att utse ett enda organ för dessa syften och ska underrätta kommissionen och övriga medlemsstater om detta.

Artikel 15

Kommittéförfarande

1. Kommissionen ska biträdas av den kommitté som inrättats genom artikel 6 i förordning (EG) nr 1683/95. Denna kommitté ska vara en kommitté i den mening som avses i förordning (EU) nr 182/2011.

2. När det hänvisas till denna punkt ska artikel 5 i förordning (EU) nr 182/2011 tillämpas. Om kommittén inte avger något yttrande ska kommissionen inte anta utkastet till genomförandeakt, och artikel 5.4 tredje stycket i förordning (EU) nr 182/2011 ska tillämpas.

Artikel 16

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den tjugonde dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Den ska tillämpas från och med den 2 augusti 2021.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Bryssel den 20 juni 2019.

På Europaparlamentets vägnar
A. TAJANI
Ordförande

På rådets vägnar
G. CIAMBA
Ordförande

I

(Rättsakter vilkas publicering är obligatorisk)

RÅDETS FÖRORDNING (EG) nr 1030/2002

av den 13 juni 2002

om en enhetlig utformning av uppehållstillstånd för medborgare i tredjeland

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 63.3 i detta,

med beaktande av kommissionens förslag ⁽¹⁾,med beaktande av Europaparlamentets yttrande ⁽²⁾, och

av följande skäl:

- (1) I Amsterdampfördraget eftersträvas ett gradvis upprättande av ett område med frihet, säkerhet och rättvisa, och kommissionen ges där delad initiativrätt för att kunna vidta de åtgärder som krävs för att uppnå en harmoniserad invandringspolitik.
- (2) I rådets och kommissionens handlingsplan för att på bästa sätt genomföra bestämmelserna i Amsterdampfördraget om upprättande av ett område med frihet, säkerhet och rättvisa ⁽³⁾ föreskrivs i åtgärd 38 punkt c ii utarbetande av regler om medlemsstaternas förfaranden för att utfärda viseringar och uppehållstillstånd för längre tid.
- (3) Europeiska rådet i Tammerfors den 15 och 16 oktober 1999 framhöll behovet av en harmoniserad invandringspolitik med hänvisning till fördragets bestämmelser om rätt till inresa och bosättning på medlemsstaternas territorium för medborgare i tredjeland.
- (4) Behovet av att harmonisera utformningen av sådana uppehållstillstånd som utfärdas till medborgare i tredjeland bekräftas i rådets gemensamma åtgärd 97/11/RIF ⁽⁴⁾ av den 16 december 1996, om en enhetlig modell för uppehållstillstånd. Följaktligen bör gemensam åtgärd 97/11/RIF ersättas av en gemenskapsrättsakt.
- (5) Det är viktigt att det enhetligt utformade uppehållstillståndet innehåller alla nödvändiga uppgifter och uppfyller mycket höga tekniska krav, särskilt i fråga om

garantier mot hel- och delförfalskningar. Detta kommer att bidra till förebyggande och bekämpning av olaglig invandring och bosättning. Handlingen bör också vara utformad så att den kan användas av samtliga medlemsstater och innefatta harmoniserade säkerhetsdetaljer som är allmänt igenkännliga och kan uppfattas med blotta ögat.

- (6) För att förbättra skyddet av uppehållstillstånd mot hel- eller delförfalskningar undersöker medlemsstaterna och kommissionen med jämna mellanrum, allteftersom den tekniska utvecklingen fortskrider, vilka ändringar som skall göras i de säkerhetsegenskaper som utgör en del av tillståndet, särskilt när det gäller införande och användning av nya biometriskas egenskaper och metoder.
- (7) I denna förordning fastställs endast de specifikationer som inte är av konfidentiell art. Dessa specifikationer bör kompletteras med ytterligare specifikationer som skall förbli hemliga för att förebygga risken för hel- och delförfalskningar och som inte får innefatta personuppgifter eller hänvisning till sådana. Kommissionen bör ges behörighet att anta dessa ytterligare specifikationer, biträdd av den kommitté som inrättats genom artikel 6 i rådets förordning (EG) nr 1683/95 av den 29 maj 1995 om en enhetlig utformning av visumhandlingar. ⁽⁵⁾ Det är i detta avseende viktigt att se till att sambandet med uppehållstillstånden enligt rådets beslut av den 17 december 1997 och av den 8 juni 2001 inte går förlorat.
- (8) För att undvika att uppgifterna i fråga sprids till fler personer än nödvändigt är det också viktigt att varje medlemsstat utser endast ett organ för tryckningen av det enhetligt utformade uppehållstillståndet, dock utan att hinder föreligger för att vid behov kunna ersätta organet med ett annat organ. Av säkerhetsskäl bör varje medlemsstat underrätta kommissionen och de övriga medlemsstaterna om det behöriga organets namn.

⁽¹⁾ EGT C 180 E, 26.6.2001, s. 304.⁽²⁾ Yttrandet avgivet den 12 december 2001 (ännu inte offentliggjort i EGT).⁽³⁾ EGT C 19, 23.1.1999, s. 1.⁽⁴⁾ EGT L 7, 10.1.1997, s. 1.⁽⁵⁾ EGT L 164, 14.7.1995, s. 1. Förordningen senast ändrad genom förordning (EG) nr 334/2002 (EGT L 53, 23.2.2002, s. 7).

- (9) Medlemsstaterna bör i samråd med kommissionen genomföra de åtgärder som krävs för att säkerställa att den skyddsnivå som avses i bestämmelserna i Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG av den 24 oktober 1995 om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter upprätthålls vid behandlingen av personuppgifter⁽¹⁾.
- (10) De åtgärder som krävs för att genomföra denna förordning bör antas i enlighet med rådets beslut 1999/468/EG av den 28 juni 1999 om de förfaranden som skall tillämpas vid utövandet av kommissionens genomförandebefogenheter⁽²⁾.
- (11) Denna förordning påverkar inte medlemsstaternas behörighet att erkänna stater eller territoriella enheter och sådana pass och rese- och identitetshandlingar som utfärdats av deras myndigheter.
- (12) Enligt artiklarna 1 och 2 i protokollet om Danmarks ställning, fogat till Fördraget om Europeiska unionen och Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, deltar Danmark inte i antagandet av denna förordning, som därför inte är bindande för eller tillämplig i Danmark. Eftersom denna förordning syftar till utbyggnad av Schengenregelverket enligt bestämmelserna i avdelning IV tredje delen i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, skall Danmark, i enlighet med artikel 5 i det nämnda protokollet, inom en tid av sex månader efter det att rådet har antagit denna förordning besluta huruvida landet skall genomföra förordningen i sin nationella lagstiftning.
- (13) När det gäller Republiken Island och Konungariket Norge är denna förordning en utveckling av bestämmelserna i Schengenregelverket, vilken omfattas av området viseringar i artikel 1 B i rådets beslut 1999/437/EG av den 17 maj 1999 om vissa tillämpningsföreskrifter för det avtal som har ingåtts mellan Europeiska unionens råd och Republiken Island och Konungariket Norge om dessa båda staters associering till genomförandet, tillämpningen och utvecklingen av Schengenregelverket⁽³⁾.
- (14) I enlighet med artikel 3 i protokollet om Förenade kungarikets och Irlands ställning som fogas till Fördraget om Europeiska unionen och Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen meddelade Förenade kungariket i ett brev av den 3 juli 2001 att Förenade kungariket önskar delta i beslutet om och tillämpningen av denna förordning.
- (15) Irland deltar i enlighet med artikel 1 i det ovan nämnda protokollet inte i antagandet av denna förordning. Till följd härav, och om inte annat följer av artikel 4 i det

nämnda protokollet, skall bestämmelserna i denna förordning inte tillämpas på Irland.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

1. Uppehållstillstånd som utfärdas av medlemsstaterna till medborgare i tredjeland skall vara enhetligt utformade och ha plats för de uppgifter som anges i bilagan. Den enhetligt utformade handlingen kan bestå av ett klistermärke eller en separat handling. Varje medlemsstat får i avsett fält i den enhetligt utformade handlingen föra in uppgifter som är av betydelse när det gäller typen av tillstånd och den berörda personens rättsliga ställning, i synnerhet uppgifter om huruvida personen har tillstånd att arbeta eller inte.

2. I denna förordning avses med

- a) *uppehållstillstånd*: varje tillstånd som utfärdas av myndigheterna i en medlemsstat och som ger en medborgare i tredjeland rätt att lagligen vistas på dess territorium, med undantag av
- viseringar,
 - tillstånd utfärdade i avvaktan på att en ansökan om uppehållstillstånd eller asyl behandlas,
 - tillstånd utfärdade för en vistelse som inte överstiger sex månader, av medlemsstater som inte tillämpar artikel 21 i konventionen om tillämpning av Schengenavtalet av den 14 juni 1985 mellan regeringarna i Beneluxstaterna, Förbundsrepubliken Tyskland och Franska republiken om gradvis avskaffande av kontroller vid de gemensamma gränserna⁽⁴⁾.
- b) *medborgare i tredjeland*: envar som inte är unionsmedborgare enligt artikel 17.1 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.

Artikel 2

1. Kompletterande tekniska specifikationer för det enhetligt utformade uppehållstillståndet skall fastställas enligt förfarandet i artikel 7.2 i fråga om

- kompletterande säkerhetsdetaljer och säkerhetskrav, däribland strängare normer i syfte att förebygga risken för hel- och delförfälskning,
- tekniska förfaranden och närmare föreskrifter avseende ifyllandet av det enhetligt utformade uppehållstillståndet,
- övriga föreskrifter avseende ifyllandet av det enhetligt utformade uppehållstillståndet.

2. Det enhetligt utformade uppehållstillståndets färger får ändras i enlighet med förfarandet i artikel 7.2.

⁽¹⁾ EGT L 281, 23.11.1995, s. 31.

⁽²⁾ EGT L 184, 17.7.1999, s. 23.

⁽³⁾ EGT L 176, 10.7.1999, s. 31.

⁽⁴⁾ EGT L 239, 22.9.2000, s. 19.

Artikel 3

De specifikationer som avses i artikel 2 skall vara av konfidentiell art och får inte offentliggöras. De skall enbart meddelas de organ som medlemsstaterna utsett för tryckningen och personer med vederbörligt tillstånd från en medlemsstat eller kommissionen.

Varje medlemsstat skall utse ett enda organ som skall ansvara för tryckningen av det enhetligt utformade uppehållstillståndet. Namnet på detta organ skall anmälas till kommissionen och de övriga medlemsstaterna. Två eller flera medlemsstater får utse samma organ. Varje medlemsstat skall ha fortsatt möjlighet att ersätta organet med ett annat organ. Den skall underrätta kommissionen och övriga medlemsstater om detta.

Artikel 4

Utan hinder av bestämmelserna om skydd av uppgifter skall den som fått ett uppehållstillstånd utfärdat ha rätt att kontrollera de personuppgifter som införts på detta tillstånd och vid behov låta rätta eller stryka dessa.

Upphållstillståndet får inte innehålla några uppgifter i maskinläsbar form, utom i de fall som avses i bilagan till denna förordning eller när dessa uppgifter återfinns i den motsvarande resehandlingen.

Artikel 5

Denna förordning skall inte tillämpas på medborgare i tredjeland som är

- sådana familjemedlemmar till unionsmedborgare som utövar sin rätt till fri rörlighet,
- medborgare i en sådan medlemsstat i Europeiska frihandels-sammanslutningen som är part i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och deras familjemedlemmar när de utövar sin rätt till fri rörlighet i enlighet med det avtalet, eller
- medborgare i tredjeland undantagna från skyldigheten att inneha visering och med tillstånd att vistas i en medlemsstat i mindre än tre månader.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i medlemsstaterna i enlighet med Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.

Utfärdad i Luxemburg den 13 juni 2002.

Artikel 6

De åtgärder som krävs för att genomföra denna förordning skall antas i enlighet med det föreskrivande förfarandet i artikel 7.2.

Artikel 7

1. Kommissionen skall biträdas av den kommitté som inrättats genom artikel 6.2 i förordning (EG) nr 1683/95.
2. När det hänvisas till denna punkt skall artiklarna 5 och 7 i beslut 1999/468/EG tillämpas.

Den tid som avses i artikel 5.6 i beslut 1999/468/EG skall vara två månader.

3. Kommittén skall själv anta sin arbetsordning

Artikel 8

Den här förordningen påverkar inte medlemsstaternas behörighet att erkänna stater eller territoriella enheter och sådana pass och rese- eller identitetshandlingar som utfärdats av deras myndigheter.

Artikel 9

Medlemsstaterna skall utfärda det enhetligt utformade uppehållstillstånd som definieras i artikel 1 inom ett år efter det att de kompletterande säkerhetsdetaljer och säkerhetskrav som avses i artikel 2.1 a antagits.

Från den tidpunkten skall denna förordning ersätta gemensam åtgärd 97/11/RIF i de berörda medlemsstaterna.

Fotografiet i form av ett klistermärke enligt punkt 14 i bilagan om uppehållstillstånd för medborgare i tredjeland skall införas senast fem år efter antagandet av de tekniska specifikationer som föreskrivs i artikel 2 för antagandet av denna åtgärd.

Redan utfärdade tillstånd skall dock fortsätta att vara giltiga även efter det att de enhetligt utformade uppehållstillstånden införts, om inte den berörda medlemsstaten beslutar annorlunda.

Artikel 10

Denna förordning träder i kraft samma dag som den offentliggörs i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*.

På rådets vägnar

M. RAJOY BREY

Ordförande

BILAGA

(a) **Beskrivning**

Uppehållstillståndet skall utformas antingen som ett klistermärke, om möjligt i ID 2-format, eller som en separat handling av ID 1- eller ID 2-format. Det skall grundas på specifikationerna i Internationella civila luftfartsorganisationens (ICAO) dokument om maskinläsbara viseringar (del 2 i dokument 9303) eller maskinläsbara resehandlingar (kort) (del 3 av dokument 9303). Det skall omfatta följande rubriker:

1. I detta fält skall titeln på dokumentet (Uppehållstillstånd) anges på den utfärdande medlemsstatens officiella språk (*).
2. I detta fält skall dokumentets nummer (som skall vara skyddat genom särskilda säkerhetsanordningar och inledas med en identifierande bokstav) anges.
- 3.1. Namn: Här skall efternamn och samtliga förnamn anges i nämnd ordning (*).
- 4.2. "Giltigt t.o.m.": Här skall det finnas en uppgift om den sista giltighetsdagen eller i förekommande fall ett ord som anger obegränsad giltighet.
- 5.3. Ort för utfärdande och första giltighetsdag: Det skall här anges ort för uppehållstillståndets utfärdande och första giltighetsdag för detta (*).
- 6.4. Typ av tillstånd: Det skall här specificeras exakt vilken typ av uppehållstillstånd som medlemsstaten har utfärdat till medborgaren i tredjeland (*). Ett tillstånd för familjemedlem till en medborgare i Europeiska unionen som inte har utövat sin rätt till fri rörlighet skall innehålla ordet "familjemedlem".
- 7.5.-9. Anmärkningar: Medlemsstaterna får lägga till sådana detaljuppgifter och anmärkningar för användning inom landet som är nödvändiga med hänsyn till de nationella bestämmelserna om medborgare i tredje land, i synnerhet upplysningar om arbetstillstånd (*).
8. Datum, namnteckning, tillstånd: Den utfärdande myndigheten får vid behov här placera sin namnteckning och stämpel och/eller kräva innehavarens namnteckning i detta fält.
9. Medlemsstaten skall här låta avbilda sitt nationella emblem som ett särdrag för uppehållstillståndet och som garanti för dess nationella ursprung.
10. Detta fält är avsett för maskinläsning. Detta läsbara fält skall utformas enligt ICAO:s riktlinjer.
11. Detta fält skall innehålla en tryckt text som unikt identifierar den berörda medlemsstaten. Texten får inte påverka det maskinläsbara fältets tekniska komponenter.
12. Detta fält skall innehålla en metalliserad latent bild med medlemsstatens landskod, om ett klistermärke används.
13. Detta fält är avsett för ett optiskt variabelt märke (OVD: Optically Variable Device) som erbjuder en kvalitet avseende identifikation och säkerhet som inte är lägre än hos den anordning som används i den nuvarande enhetliga utformningen av viseringar.
14. Om uppehållstillståndet utgörs av en separat handling skall ett väliknande fotografi anbringas i detta fält och säkras genom kortets struktur eller av ett säkerhetsskikt i form av varmlaminat, där det optiskt variabla märket ingår.

Om uppehållstillståndet utgörs av ett klistermärke, skall detta fält innehålla ett fotografi som framställts enligt höga säkerhetskrav.
15. Om det rör sig om en separat handling skall följande kompletterande uppgifter anges på baksidan:
 - Födelsedatum och födelseort (*).
 - Nationalitet (*).
 - Kön (*).
 - Anmärkningar (*).
 Här kan även innehavarens adress anges (*).

(b) **Färg och tryckmetod**

Medlemsstaterna skall fastställa färg och tryckmetod enligt den enhetligt utformade handlingen i denna bilaga och de tekniska specifikationer som skall fastställas enligt artikel 2 i denna förordning.

(*) När uppgifterna lämnas på ett officiellt språk med annat alfabet än det latinska skall de även translitteras till latinskt alfabet.

(c) Material

Det papper som används i de delar av uppehållstillståndet som innehåller personuppgifter eller andra uppgifter måste uppfylla följande minimikrav:

- Inga optiska blekmedel.
- Dubbelverkande vattenmärke.
- Säkerhetsreagenser som skydd mot försök till kemisk radering.
- Färgade fibrer (delvis synliga, delvis fluorescerande i ultraviolett belysning).
- Planschetter som är fluorescerande i ultraviolett ljus.

Om uppehållstillståndet består av ett klistermärke bortfaller vattenmärket.

Om ett kort för personuppgifter helt består av plast, är det i allmänhet inte möjligt att anbringa äkthetskännetecken för papper. Avsaknaden av dessa kännetecken på materialet måste kompenseras genom åtgärder i fråga om tryckningen, genom användning av optiskt variabla märken (OVD) eller en utfärdandemetod som är strängare än nedanstående minimistandarder. Materialets viktigaste säkerhetsanordningar skall ha en enhetlig utformning.

(d) Tryckmetod

Följande tryckmetoder skall användas:

- Bottenmönster:

Tvåfärgat utformade guillocher.

Irisinfärgning som är fluorescerande i ultraviolett ljus.

Övertryck som är fluorescerande i ultraviolett ljus.

Motiv med effektivt skydd mot hel- och delförfalskningar.

Användning av reagensfärger på papperskort och klistermärken.

Kortets framsida måste utformas så att den kan skiljas från baksidan.

- Formulärtryck:

Med integrerad mikroskrift (om sådan inte redan ingår i bottenmönstret).

- Numrering:

Tryckt (om möjligt med särskild utformning av siffrorna eller med särskilt typsnitt och i ultraviolett ljus fluorescerande tryckfärg) eller, på kort, integrerade enligt samma teknik som används för att skriva in uppgifterna. Om ett klistermärke används skall numreringen tryckas med fluorescerande tryckfärg och särskilt utformade siffror.

Om klistermärken används, skall även en latent bild i djuptryck med mikroskrift och optiskt variabel tryckfärg användas. I kort helt i plast bör det även integreras kompletterande optiskt variabla kännetecken, genom användning åtminstone av optiskt variabel tryckfärg eller likvärdiga förfaranden. De viktigaste säkerhetsanordningarna i trycket skall ha en enhetlig utformning.

(e) Skydd mot fotokopiering

På klistermärket eller framsidan av uppehållstillståndets kort skall optiskt variabla märken (OVD) användas som ger en kvalitet avseende identifikation och säkerhet som inte är lägre än hos den anordning som används i den nuvarande enhetliga utformningen av viseringar. Dessa OVD är integrerade i kortets struktur, i varmlaminatet eller som OVD-överslag eller, på klistermärken, som metalliserat OVD (övertryckt med djuptryck).

(f) Utfärdande

För att kunna garantera ett skydd av uppgifterna mot försök till hel- och delförfalskning kommer det i framtiden att vara nödvändigt att integrera personuppgifterna, inbegripet fotografiet och innehavarens namnteckning, samt andra väsentliga uppgifter i handlingens grundmaterial. Konventionella metoder för att fästa fotografiet skall inte få komma i fråga.

Följande metoder för utfärdande får användas:

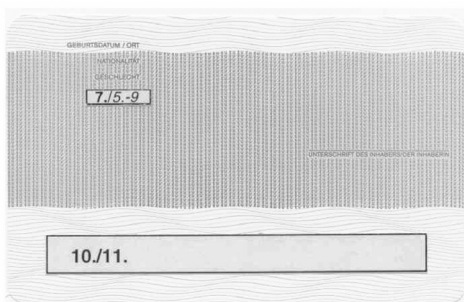
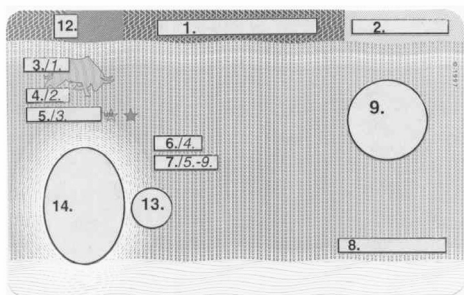
- Lasertryck.
- Värmeöverföringsteknik.
- Bläckstråletryck.
- Fotografiska metoder.
- Lasergravering.

För att i tillräckligt hög grad skydda personuppgifterna mot ändringsförsök, skall varmlaminering med OVD-säkerhetslaminat vara obligatoriskt vid lasertryck, värmeöverföringsteknik och fotografiska metoder. För uppehållstillstånd i form av kort skall detta föreskrivas även vid användning av bläckstråletryck. När uppehållstillstånd i form av klistermärken anbringas är det inte möjligt att upprepade gånger varmlaminera resehandlingen, och därför är bläckstråletryck den enda tänkbara framställningsmetoden för klistermärken. Lasergravering skall användas för plastkort (kort som helt eller delvis består av plast).

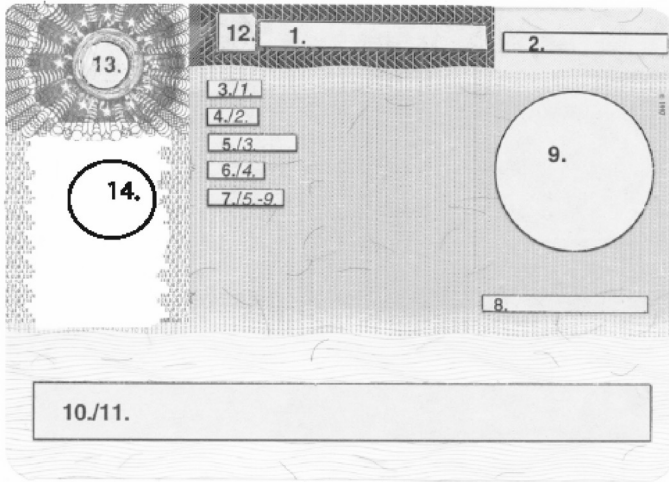
- (g) I fråga om leden c, d och e har medlemsstaterna möjlighet att använda ytterligare säkerhetsanordningar, under förutsättning att de är förenliga med beslut som redan fattats i dessa frågor.

De tekniska kraven och säkerhetsanordningarna skall uppfylla kraven och specifikationerna i förordning (EG) nr 1683/95 om en enhetlig utformning av visumhandlingar.

Upphållstillstånd för medborgare i tredjeland i form av kort



Uppehållstillstånd för medborgare i tredjeland i form av klistermärke



I

(Rättsakter som antagits i enlighet med EG- och Euratomfördragen och som ska offentliggöras)

FÖRORDNINGAR

RÅDETS FÖRORDNING (EG) nr 380/2008

av den 18 april 2008

om ändring av förordning (EG) nr 1030/2002 om en enhetlig utformning av uppehållstillstånd för medborgare i tredjeländ

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 63.3 a,

med beaktande av kommissionens förslag,

med beaktande av Europaparlamentets yttrande ⁽¹⁾, och

av följande skäl:

- (1) Syftet med Amsterdamfördraget är att gradvis upprätta ett område med frihet, säkerhet och rättvisa. Fördraget ger också kommissionen initiativrätt för att kunna vidta relevanta åtgärder för en harmoniserad invandringspolitik.
- (2) Det är viktigt att de enhetligt utformade uppehållstillstånden innehåller alla nödvändiga uppgifter och uppfyller mycket höga tekniska krav, främst för att förhindra hel- och delförfalskningar. Detta kommer att bidra till att förebygga och beivra olaglig invandring och bosättning. De måste även kunna användas av samtliga medlemsstater.
- (3) Införandet av biometriska kännetecken är ett viktigt steg i arbetet med att införa nya element, vilket skapar en tillförlitligare koppling mellan innehavaren och uppehållstillståndet och är ett viktigt bidrag till målsättningen att uppehållstillstånd ska vara skyddade mot bedräglig användning. Specifikationerna i del 3 av Internationella civila luftfartsorganisationens (ICAO) dokument nr 9303 om maskinellt läsbara officiella handlingar av format 1 och 2 bör beaktas.

(4) Dessutom tillämpar en stor majoritet av medlemsstaterna principen om en person ett dokument, vilket höjer säkerheten ytterligare. Det bör undersökas om denna princip bör göras obligatorisk.

(5) Vid mötet i Thessaloniki den 19 och 20 juni 2003 betonade Europeiska rådet att det behövs en enhetlig strategi inom EU för biometriska kännetecken eller biometriska data, vilket skulle resultera i harmoniserade lösningar i fråga om tredjelandsmedborgares handlingar, EU-medborgares pass och informationssystem.

(6) Användningen av ny teknik, såsom e-förvaltning och digital signatur för tillgång till e-tjänster, bör underlättas genom att medlemsstaterna ges möjlighet att använda det lagringsmedium som används för införlivandet av biometriska kännetecken eller ett ytterligare lagringsmedium för detta syfte i uppehållstillstånd.

(7) Syftet med denna förordning är enbart att fastställa de säkerhetsdetaljer och biometriska kännetecken som ska användas av medlemsstaterna i ett enhetligt utformat uppehållstillstånd för tredjelandsmedborgare.

(8) I denna förordning fastställs endast specifikationer som inte är sekretessbelagda. Specifikationerna bör kompletteras med ytterligare specifikationer, som kan vara sekretessbelagda för att förhindra hel- och delförfalskningar och inte får omfatta personuppgifter eller hänvisningar till sådana uppgifter. Kommissionen bör vara behörig att anta sådana ytterligare specifikationer och bör biträdas av den kommitté som inrättats genom artikel 6 i rådets förordning (EG) nr 1683/95 av den 29 maj 1995 om en enhetlig utformning av visumhandlingar ⁽²⁾.

⁽¹⁾ Yttrandet avgivet den 20 juni 2007 (ännu ej offentliggjort i EUT).

⁽²⁾ EGT L 164, 14.7.1995, s. 1. Förordningen senast ändrad genom förordning (EG) nr 1791/2006 (EUT L 363, 20.12.2006, s. 1).

- (9) De personuppgifter som ska behandlas i samband med de enhetligt utformade uppehållstillstånden omfattas av Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG av den 24 oktober 1995 om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter⁽¹⁾. Det måste säkerställas att inga andra uppgifter lagras i de enhetligt utformade uppehållstillstånden än vad som anges i rådets förordning (EG) nr 1030/2002⁽²⁾, dess bilaga eller i relevant resehandling.
- (10) I enlighet med proportionalitetsprincipen är det, för att uppnå huvudmålet att införa biometriskt kännetecken i driftskompatibla format, nödvändigt och lämpligt att fastställa regler för samtliga medlemsstater som tillämpar Schengenkonventionen. I enlighet med artikel 5 tredje stycket i fördraget går denna förordning inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål.
- (11) I enlighet med artiklarna 1 och 2 i det till fördraget om Europeiska unionen och fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen fogade protokollet om Danmarks ställning deltar inte Danmark i antagandet av denna förordning, som inte är bindande för eller tillämpligt i Danmark. Eftersom denna förordning bygger på Schengenregelverket enligt bestämmelserna i avdelning IV i tredje delen av fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, bör Danmark, i enlighet med artikel 5 i nämnda protokoll, inom en tid av sex månader efter det att rådet har antagit denna förordning besluta huruvida landet ska genomföra den i sin nationella lagstiftning.
- (12) När det gäller Island och Norge utgör denna förordning, i enlighet med avtalet mellan Europeiska unionens råd och Republiken Island och Konungariket Norge om dessa staters associering till genomförandet, tillämpningen och utvecklingen av Schengenregelverket⁽³⁾, en utveckling av bestämmelser i Schengenregelverket vilka omfattas av det område som avses i artikel 1.C i rådets beslut 1999/437/EG om vissa tillämpningsföreskrifter för det avtalet⁽⁴⁾.
- (13) I enlighet med artikel 3 i det till fördraget om Europeiska unionen och fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen fogade protokollet om Förenade kungarikets och Irlands ställning har Förenade kungariket, i ett brev av den 29 december 2003, meddelat sin önskan att delta i antagandet och tillämpningen av denna förordning.

- (14) I enlighet med artikel 3 i det till fördraget om Europeiska unionen och fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen fogade protokollet om Förenade kungarikets och Irlands ställning, har Irland, genom skrivelse av den 19 december 2003, meddelat sin önskan att delta i antagandet och tillämpningen av denna förordning.
- (15) När det gäller Schweiz innebär denna förordning en utveckling av bestämmelserna i Schengenregelverket i den mening som avses i avtalet mellan Europeiska unionen, Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om Schweiziska edsförbundets associering till genomförandet, tillämpningen och utvecklingen av Schengenregelverket. Dessa bestämmelser ingår i det område som avses i artikel 1.C i beslut 1999/437/EG jämförd med artikel 4.1 i rådets beslut 2004/860/EG⁽⁵⁾.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Förordning (EG) nr 1030/2002 ska ändras på följande sätt:

1. Artikel 1 ska ändras på följande sätt:

a) I punkt 1 ska andra meningen ersättas med följande:

"Upphållstillstånd till medborgare i tredjeland ska utfärdas som en separat handling i ID 1- eller ID 2-format."

b) Punkt 2a ska ändras på följande sätt:

i) Led ii ska ersättas med följande:

"ii) Tillstånd utfärdade i avvaktan på att en asylansökan, en ansökan om uppehållstillstånd eller en ansökan om förlängning av detta behandlas."

ii) Följande led ska läggas till:

"iia) Tillstånd utfärdade under exceptionella omständigheter för en förlängning av den tillåtna vistelsen med högst en månad."

⁽¹⁾ EGT L 281, 23.11.1995, s. 31. Direktivet ändrat genom förordning (EG) nr 1882/2003 (EUT L 284, 31.10.2003, s. 1).

⁽²⁾ EGT L 157, 15.6.2002, s. 1.

⁽³⁾ EGT L 176, 10.7.1999, s. 36.

⁽⁴⁾ EGT L 176, 10.7.1999, s. 31.

⁽⁵⁾ Rådets beslut 2004/860/EG av den 25 oktober 2004 om under-tecknande på Europeiska gemenskapens vägnar och provisorisk tillämpning av vissa bestämmelser i avtalet mellan Europeiska unionen, Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om Schweiziska edsförbundets associering till genomförandet, tillämpningen och utvecklingen av Schengenregelverket (EUT L 370, 17.12.2004, s. 78).

2. I artikel 2.1 ska följande led läggas till:

d) tekniska specifikationer för lagringsmediet för de biometriska kännetecknen och deras säkerhet, inklusive förhindrande av obehörig åtkomst,

e) kvalitetskrav och gemensamma standarder för ansiktsbilderna och fingeravtrycksbilderna,

f) en uttömmande förteckning över kompletterande nationella säkerhetsdetaljer som kan läggas till av medlemsstaterna i enlighet med led h i bilagan.”

3. I artikel 3 ska första stycket ersättas med följande:

”I enlighet med förfarandet i artikel 7.2 får det beslutas att de specifikationer som avses i artikel 2 ska vara sekretessbelagda och inte får offentliggöras. I sådana fall ska de vara tillgängliga endast för de organ som medlemsstaterna har utsett att ansvara för tryckning och för personer som vederbörligen har bemyndigats av en medlemsstat eller av kommissionen.”

4. I artikel 4 ska andra stycket ersättas med följande:

”Uppehållstillståndet eller det lagringsmedium för uppehållstillstånd som avses i artikel 4a får inte innehålla några uppgifter i maskinläsbar form, om det inte föreskrivs i denna förordning, eller i bilagan till denna, eller anges i den motsvarande resehandlingen av den utfärdande medlemsstaten enligt dess nationella lagstiftning. Medlemsstaterna får vidare lagra uppgifter för e-tjänster såsom e-förvaltning och e-handel samt kompletterande bestämmelser relaterade till uppehållstillståndet i ett av de chip som avses i punkt 16 i bilagan. Alla nationella uppgifter ska dock på ett logiskt sätt vara åtskilda från de biometriska uppgifter som avses i artikel 4a.

Vid tillämpningen av denna förordning får de biometriska kännetecknen i uppehållstillstånd endast användas för att kontrollera

a) handlingens autenticitet,

b) innehavarens identitet genom direkt tillgängliga jämförbara kännetecken, när uppvisande av uppehållstillstånd krävs enligt nationell lagstiftning.”

5. Följande artiklar ska införas:

”Artikel 4a

Det enhetligt utformade uppehållstillståndet ska innefatta ett lagringsmedium som innehåller en ansiktsbild och två finger-

avtrycksbilder av innehavaren, båda i driftskompatibla format. Uppgifterna ska säkras, och lagringsmediet ska ha tillräcklig kapacitet för att det ska vara möjligt att garantera uppgifternas integritet, autenticitet och sekretess.

Artikel 4b

För tillämpningen av denna förordning ska medlemsstaterna samla in biometriska kännetecken bestående av ansiktsbild och två fingeravtryck från tredjelandsmedborgare.

Förfarandet ska fastställas i enlighet med de nationella rutinerna i den berörda medlemsstaten och med de säkerhetsföreskrifter som fastställs i Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna samt Förenade nationernas konvention om barnets rättigheter.

Följande biometriska kännetecken ska samlas in:

— Ett fotografi som tillhandahålls av den sökande eller har tagits vid ansökningstillfället.

— Två platta fingeravtryck som tagits digitalt.

De tekniska specifikationerna för insamlingen av biometriska kännetecken ska fastställas i enlighet med förfarandet i artikel 7.2 samt med ICAO:s normer och de tekniska specifikationerna för pass som medlemsstaterna utfärdar för sina medborgare enligt rådets förordning (EG) nr 2252/2004 av den 13 december 2004 om standarder för säkerhetsdetaljer och biometriska kännetecken i pass och resehandlingar som utfärdas av medlemsstaterna (*)

Fingeravtryck ska tas från och med sex års ålder.

Personer för vilka fingeravtryckstagning är fysiskt omöjlig ska undantas från kravet att lämna fingeravtryck.

(*) EUT L 385, 29.12.2004, s. 1.”

6. Följande artikel ska införas:

”Artikel 5a

Om medlemsstaterna använder den enhetliga modellen för andra ändamål än de som omfattas av denna förordning ska lämpliga åtgärder vidtas för att se till att ingen förväxling är möjlig med det uppehållstillstånd som avses i artikel 1 och att ändamålet är tydligt angivet på kortet.”

7. I artikel 9 ska tredje stycket ersättas med följande:

"Lagringen av ansiktsbilder som primärt biometriskt kännetecken och lagringen av de två fingeravtrycksbilderna ska genomföras senast två respektive tre år efter det att de tekniska åtgärder som avses i artikel 2.1 d och e vidtagits.

Giltighetstiden för redan utfärdade uppehållstillstånd ska dock inte påverkas av genomförandet av denna förordning, såvida inte den berörda medlemsstaten beslutar något annat.

Under en övergångsperiod på två år efter antagandet av de första tekniska specifikationer för ansiktsbild som avses i tredje stycket i denna artikel får uppehållstillståndet fortsatt utfärdas i form av ett klistermärke."

8. Bilagan ska ändras i enlighet med bilaga I till denna förordning.

Artikel 2

Denna förordning träder i kraft den tjugonde dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Luxemburg den 18 april 2008.

På rådets vägnar

D. MATE

Ordförande

BILAGA I

Bilagan till förordning (EG) nr 1030/2002 ska ändras på följande sätt:

1. Led a ska ändras på följande sätt:

1. Första stycket ska ersättas med följande:

"Uppehållstillståndet, inklusive biometriskt kännetecken, ska utformas som en separat handling i ID 1- eller ID 2-format. Det ska använda specifikationerna i Internationella civila luftfartsorganisationens (ICAO) dokument om maskinläsbara viseringar (del 2 av dokument 9303) eller maskinläsbara resehandlingar (kort) (del 3 av dokument 9303). Uppehållstillstånd i form av ett klistermärke får endast utfärdas upp till två år efter antagandet av de tekniska specifikationer som avses i artikel 9 tredje stycket. Uppehållstillståndet ska omfatta följande rubriker:"

2. I punkt 2 ska den avslutande delen av uttrycket inom parentes "och inledas med en identifierande bokstav" utgå.

3. Andra meningen i punkt 6.4 ska lyda på följande sätt:

"Ett tillstånd för en familjemedlem till en medborgare i Europeiska unionen som inte har utövat sin rätt till fri rörlighet skall innehålla ordet 'familjemedlem'. I fråga om personer som omfattas av artikel 3.2 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/38/EG av den 29 april 2004 om unionsmedborgares och deras familjemedlemmars rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier (*) får medlemsstaterna föra in 'person som omfattas av artikel 3.2 i direktiv 2004/38/EG'.

(*) EUT L 158, 30.4.2004, s. 77. Rättad i EUT L 229, 29.6.2004, s. 35."

4. Följande punkt ska införas:

"8a. Beteckningen på den handling som avses i 1 kan också upprepas utmed nedre kanten av kortet på ytterligare två språk. De rubriker som avses i 2–8 bör anges på den utfärdande medlemsstatens språk. Den utfärdande medlemsstaten kan lägga till ett annat officiellt språk vid Europeiska unionens institutioner, antingen på samma rad eller på raden under på sammanlagt högst två språk."

5. Punkt 11 ska ha följande lydelse:

"11. Detta fält ska innehålla en tryckt text i bottenmönstret som identifierar den utfärdande medlemsstaten. Texten får inte påverka det maskinläsbara fältets tekniska komponenter."

6. Följande nya punkter ska läggas till:

"16. Ett RF-chip ska användas som lagringsmedium i enlighet med artikel 4a. Medlemsstaterna får föra in uppgifter på detta chip eller i uppehållstillståndet föra in ett chip med dubbla gränssnitt eller ett separat kontaktchip för nationellt bruk, vilket ska placeras på baksidan av kortet i överensstämmelse med ISO-standarderna och inte på något sätt störa RF-chippet.

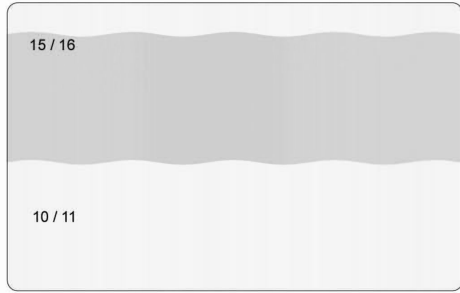
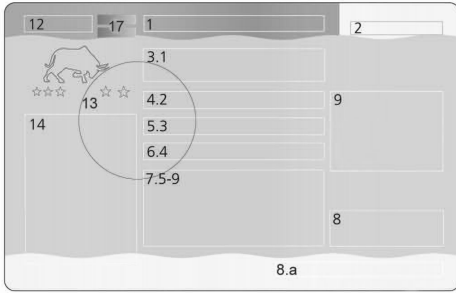
17. ICAO:s symbol för en maskinläsbar resehandling med kontaktlöst mikrochip (e-MRTD)."

2. Följande led ska införas:

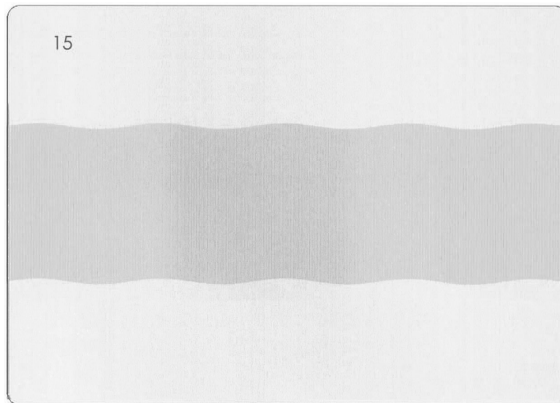
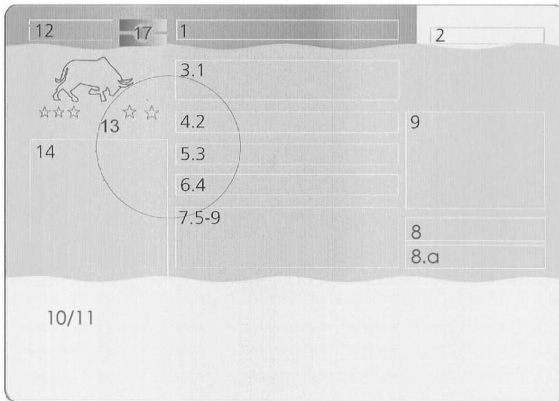
"h) Medlemsstaterna kan också införa kompletterande nationella säkerhetsdetaljer, förutsatt att de ingår i den förteckning som upprättas enligt artikel 2.1 f i denna förordning och att de överensstämmer med det harmoniserade utseendet av följande modeller och att de enhetliga säkerhetsdetaljernas effektivitet inte minskas."

3. Följande modeller ska införas:

"Upphållstillstånd för tredjelandsmedborgare vilket innefattar biometriska kännetecken i ID 1-format



Upphållstillstånd för tredjelandsmedborgare vilket innefattar biometriska kännetecken i ID 2-format



BILAGA II

Uttalande som ska offentliggöras i *Europeiska unionens officiella tidning* när förordningen offentliggörs:

”Till artikel 1.1 b:

Rådet uppmanar kommissionen att undersöka vilket som är det lämpligaste och mest proportionerliga sättet att införa harmoniserade säkerhetsdetaljer för de uppehållstillstånd som avses i artikel 1.2 a ii och ia.”

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING (EU) 2017/1954

av den 25 oktober 2017

om ändring av rådets förordning (EG) nr 1030/2002 om en enhetlig utformning av uppehållstillstånd för medborgare i tredjeland

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 79.2 a,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet ⁽¹⁾, och

av följande skäl:

- (1) I rådets förordning (EG) nr 1030/2002 ⁽²⁾ fastställs en enhetlig utformning av uppehållstillstånd för tredjelandsmedborgare.
- (2) Den nuvarande enhetliga utformningen av uppehållstillstånd, som har använts under 20 år, betraktas inte längre som säker på grund av de allvariga fall av efterbildningar och bedrägerier som förekommit.
- (3) Följaktligen behövs det en ny gemensam utformning av uppehållstillstånd för tredjelandsmedborgare, med modernare säkerhetsdetaljer som gör uppehållstillstånden säkrare och förhindrar förfalskningar.
- (4) Tredjelandsmedborgare som innehar ett giltigt uppehållstillstånd som utfärdats med den enhetliga utformningen av en av de medlemsstater som tillämpar Schengenregelverket fullt ut har rätt att röra sig fritt under högst 90 dagar inom Schengenområdet, förutsatt att de uppfyller de inresevillkor som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/399 ⁽³⁾ (kodex om Schengengränserna).
- (5) I unionslagstiftning om tredjelandsmedborgares inresa och vistelse fastställs ordningar som medger ytterligare rättigheter när det gäller rörlighet, med särskilda villkor för inresa och vistelse i medlemsstater som är bundna av det regelverket. Uppehållstillstånd som utfärdats i enlighet med den lagstiftningen använder den enhetliga utformning som föreskrivs i förordning (EG) nr 1030/2002. För att behöriga myndigheter ska kunna identifiera tredjelandsmedborgare som kan beviljas dessa särskilda rättigheter när det gäller rörlighet är det viktigt att sådana relevanta uppgifter som "forskare", "studerande" eller "person som är föremål för företagsintern förflyttning" klart framgår av de aktuella uppehållstillstånden i enlighet med relevant unionslagstiftning.
- (6) I enlighet med artiklarna 1 och 2 i protokoll nr 22 om Danmarks ställning, fogat till fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, deltar Danmark inte i antagandet av denna förordning, som inte är bindande för eller tillämplig på Danmark. Eftersom denna förordning är en utveckling av Schengenregelverket ska Danmark, i enlighet med artikel 4 i det protokollet, inom sex månader efter det att rådet har beslutat om denna förordning, besluta huruvida landet ska genomföra denna förordning i sin nationella lagstiftning.
- (7) I enlighet med artiklarna 1, 2 och 4a.1 i protokoll nr 21 om Förenade kungarikets och Irlands ställning med avseende på området med frihet, säkerhet och rättvisa, fogat till fördraget om Europeiska unionen och fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, och utan att det påverkar tillämpningen av artikel 4 i det protokollet, deltar dessa medlemsstater inte i antagandet av denna förordning, som inte är bindande för eller tillämplig på dem.
- (8) Denna förordning utgör en akt som utvecklar Schengenregelverket eller som på annat sätt har samband med detta i den mening som avses i artikel 3.1 i 2003 års anslutningsakt, artikel 4.1 i 2005 års anslutningsakt respektive artikel 4.1 i 2011 års anslutningsakt.

⁽¹⁾ Europaparlamentets ståndpunkt av den 13 september 2017 (ännu ej offentliggjord i EUT) och rådets beslut av den 9 oktober 2017.

⁽²⁾ Rådets förordning (EG) nr 1030/2002 av den 13 juni 2002 om en enhetlig utformning av uppehållstillstånd för medborgare i tredjeland (EGT L 157, 15.6.2002, s. 1).

⁽³⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/399 av den 9 mars 2016 om en unionskodex om gränspassage för personer (kodex om Schengengränserna) (EUT L 77, 23.3.2016, s. 1).

- (9) När det gäller Island och Norge utgör denna förordning, i enlighet med avtalet mellan Europeiska unionens råd och Republiken Island och Konungariket Norge om dessa staters associering till genomförandet, tillämpningen och utvecklingen av Schengenregelverket (⁽¹⁾), en utveckling av de bestämmelser i Schengenregelverket som omfattas av det område som avses i artikel 1.B i rådets beslut 1999/437/EG (⁽²⁾).
- (10) När det gäller Schweiz utgör denna förordning, i enlighet med avtalet mellan Europeiska unionen, Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om Schweiziska edsförbundets associering till genomförandet, tillämpningen och utvecklingen av Schengenregelverket (⁽³⁾), en utveckling av de bestämmelser i Schengenregelverket som omfattas av det område som avses i artikel 1.B i beslut 1999/437/EG jämförd med artikel 3 i rådets beslut 2008/146/EG (⁽⁴⁾).
- (11) När det gäller Liechtenstein utgör denna förordning, i enlighet med protokollet mellan Europeiska unionen, Europeiska gemenskapen, Schweiziska edsförbundet och Furstendömet Liechtenstein om Furstendömet Liechtensteins anslutning till avtalet mellan Europeiska unionen, Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om Schweiziska edsförbundets associering till genomförandet, tillämpningen och utvecklingen av Schengenregelverket (⁽⁵⁾), en utveckling av de bestämmelser i Schengenregelverket som omfattas av det område som avses i artikel 1.B i beslut 1999/437/EG jämförd med artikel 3 i rådets beslut 2011/350/EU (⁽⁶⁾).
- (12) För att medlemsstaterna ska kunna förbruka befintliga lager av uppehållstillstånd bör en övergångsperiod fastställas under vilken medlemsstaterna kan fortsätta att använda de gamla uppehållstillstånden.
- (13) Förordning (EG) nr 1030/2002 bör därför ändras i enlighet med detta.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Bilagan till förordning (EG) nr 1030/2002 ska ersättas med bilderna och texten i bilagan till den här förordningen.

Artikel 2

Upphållstillstånd som överensstämmer med specifikationerna i bilagan till förordning (EG) nr 1030/2002, vilka är tillämpliga till och med det datum som avses i artikel 3 andra stycket i den här förordningen, får utfärdas under de sex månader som följer på det datumet.

Artikel 3

Denna förordning träder i kraft den tjugonde dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Medlemsstaterna ska tillämpa denna förordning senast 15 månader efter antagandet av de kompletterande tekniska specifikationer som avses i artikel 2 i förordning (EG) nr 1030/2002.

⁽¹⁾ EGT L 176, 10.7.1999, s. 36.

⁽²⁾ Rådets beslut 1999/437/EG av den 17 maj 1999 om vissa tillämpningsföreskrifter för det avtal som har ingåtts mellan Europeiska unionens råd och Republiken Island och Konungariket Norge om dessa båda staters associering till genomförandet, tillämpningen och utvecklingen av Schengenregelverket (EGT L 176, 10.7.1999, s. 31).

⁽³⁾ EUT L 53, 27.2.2008, s. 52.

⁽⁴⁾ Rådets beslut 2008/146/EG av den 28 januari 2008 om ingående på Europeiska gemenskapens vägnar av avtalet mellan Europeiska unionen, Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om Schweiziska edsförbundets associering till genomförandet, tillämpningen och utvecklingen av Schengenregelverket (EUT L 53, 27.2.2008, s. 1).

⁽⁵⁾ EUT L 160, 18.6.2011, s. 21.

⁽⁶⁾ Rådets beslut 2011/350/EU av den 7 mars 2011 om ingående på Europeiska unionens vägnar av protokollet mellan Europeiska unionen, Europeiska gemenskapen, Schweiziska edsförbundet och Furstendömet Liechtenstein om Furstendömet Liechtensteins anslutning till avtalet mellan Europeiska unionen, Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om Schweiziska edsförbundets associering till genomförandet, tillämpningen och utvecklingen av Schengenregelverket, om avskaffande av kontroller vid de inre gränserna och om personers rörlighet (EUT L 160, 18.6.2011, s. 19).

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater i enlighet med fördragen.

Utfärdad i Strasbourg den 25 oktober 2017.

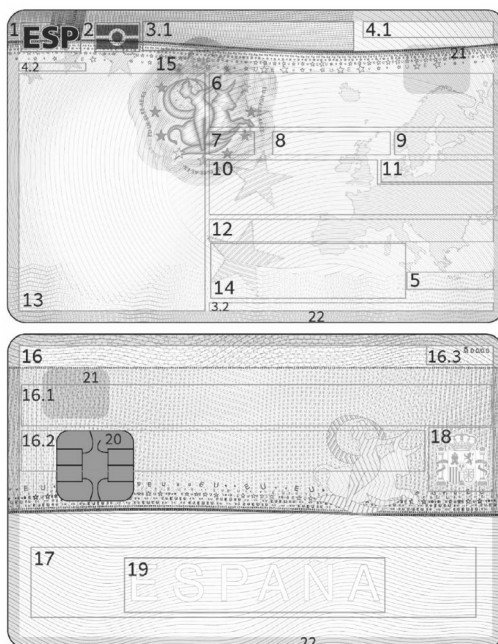
På Europaparlamentets vägnar
A. TAJANI
Ordförande

På rådets vägnar
M. MAASIKAS
Ordförande

BILAGA

"BILAGA

FRAM- OCH BAKSIDAN AV KORTET



a) Beskrivning

Uppehållstillståndet, inklusive biometriska kännetecken, ska utformas som en separat handling i ID 1-format. Det ska använda specifikationerna i Internationella civila luftfartsorganisationens (Icao) dokument om maskinläsbara resehandlingar (dokument 9303, sjunde upplagan, 2015). Uppehållstillståndet ska omfatta följande (1):

Framsida av kortet:

1. Landskoden med tre bokstäver för den utfärdande medlemsstaten i enlighet med Icaos dokument 9303 om maskinläsbara resehandlingar, integrerad i bottenmönstret.
2. Icaos symbol för en maskinläsbar resehandling med kontaktlöst mikrochip (e-MRTD-symbol), i optiskt variabel färg. Beroende på betraktningvinkeln ska den framträda i olika färger.
- 3.1 Dokumentets titel (*Uppehållstillstånd*) ska anges på den utfärdande medlemsstatens officiella språk.
- 3.2 Uppprepning av den titel på dokumentet som avses i fält 3.1 på minst ett annat (högst två) av unionsinstitutionernas officiella språk i syfte att underlätta igenkännandet av kortet som ett uppehållstillstånd för tredjelandsmedborgare.
- 4.1 Dokumentets nummer.
- 4.2 Uppprepning av dokumentets nummer (med särskilda säkerhetsdetaljer).
5. Kortets åtkomstnummer (CAN).

(1) De rubriker som ska skrivas ut anges i de tekniska specifikationer som ska antas enligt artikel 6 i denna förordning.

Rubrikerna till uppgifterna 6–12 ska stå på den utfärdande medlemsstatens språk. Den utfärdande medlemsstaten får på samma rad lägga till ett annat av unionsinstitutionernas officiella språk, förutsatt att det blir sammanlagt högst två språk.

6. Namn: samtliga efternamn och samtliga förnamn, i nämnd ordning ⁽¹⁾.
7. Kön.
8. Medborgarskap.
9. Födelsedatum.
10. Typ av tillstånd: den typ av uppehållstillstånd som medlemsstaten har utfärdat till tredjelandsmedborgaren. Ett tillstånd för en familjemedlem till en medborgare i Europeiska unionen som inte har utövat sin rätt till fri rörlighet ska innehålla ordet "familjemedlem". För personer som omfattas av artikel 3.2 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/38/EG ⁽²⁾ får medlemsstaterna föra in "person som omfattas av artikel 3.2 i direktiv 2004/38/EG".
11. Den sista giltighetsdagen för dokumentet ⁽³⁾.
12. Anmärkningar: Medlemsstaterna får lägga till sådana detaljuppgifter och noteringar för användning inom landet som krävs med hänsyn till de nationella bestämmelserna om tredjelandsmedborgare, inbegripet noteringar om arbetstillstånd eller o begränsad giltighetstid för rätten att vistas i medlemsstaten ⁽⁴⁾.
13. Ett foto ska vara säkert integrerat i själva kortet och säkrat med en diffraktiv optiskt variabel säkring (DOVID).
14. Innehavarens namnteckning.
15. DOVID till skydd för fotot.

Baksidan av kortet:

16. Anmärkningar: Medlemsstaterna får lägga till sådana detaljuppgifter och noteringar för användning inom landet som krävs med hänsyn till de nationella bestämmelserna om tredjelandsmedborgare, inbegripet noteringar om arbetstillstånd ⁽⁵⁾, följt av två obligatoriska uppgifter:
 - 16.1 Utfärdandedatum, utfärdandeort/utfärdande myndighet: Datum och ort för utfärdande av uppehållstillståndet. Utfärdandeorten får om så är lämpligt ersättas med en hänvisning till den utfärdande myndigheten.
 - 16.2 Födelseort.
 Uppgifterna 16.1 och 16.2 kan följas av valfria uppgifter ⁽⁶⁾ såsom "innehavarens adress".
 - 16.3 Valfritt fält för upplysningar som avser framställningen av kortet, t.ex. tillverkarens namn, versionsnummer osv.
17. Maskinläsbar del. Den maskinläsbara delen ska överensstämma med de relevanta Icao-riktlinjer som anges i Icaos dokument 9303 om maskinläsbara resehandlingar.
18. Detta tryckta fält ska innehålla medlemsstatens nationella emblem för att särskilja uppehållstillståndet och skapa säkerhet i fråga om dess nationella ursprung.
19. Denna maskinläsbara del ska innehålla tryckt text i bottenmönstret som anger den utfärdande medlemsstaten. Texten får inte påverka den maskinläsbara delens tekniska komponenter.

⁽¹⁾ Ett enda fält används för efternamnen och förnamnen. Efternamnen ska anges med versaler, förnamnen med gemener, men med en versal som första bokstav. Inga avgränsare mellan efternamn och förnamn är tillåtna. Tecknet "," är emellertid tillåtet som en avgränsare mellan första och andra efternamnet eller förnamnet (till exempel: TOLEDO, BURGOS Ana, Maria). Om det är nödvändigt för att spara plats kan första och andra efternamnen kombineras på samma linje, samt efternamn och förnamn.

⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/38/EG av den 29 april 2004 om unionsmedborgares och deras familjemedlemmars rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier och om ändring av förordning (EEG) nr 1612/68 och om upphävande av direktiven 64/221/EEG, 68/360/EEG, 72/194/EEG, 73/148/EEG, 75/34/EEG, 75/35/EEG, 90/364/EEG, 90/365/EEG och 93/96/EEG (EUT L 158, 30.4.2004, s. 77).

⁽³⁾ Uppgifterna ska endast anges i datumformat (dd/mm/åååå) och inte med användande av ord som "tillfällig" eller "obegränsad" eftersom sista giltighetsdagen avser det fysiska dokumentet och inte rätten till uppehållstillstånd.

⁽⁴⁾ Ytterligare anmärkningar kan också föras in i fält 16 ("Anmärkningar") på baksidan av kortet.

⁽⁵⁾ Hela det tillgängliga utrymmet på baksidan av kortet (utom den maskinläsbara delen) ska reserveras för fältet "Anmärkningar". Det ska innehålla själva anmärkningarna, följt av obligatoriska fält (utfärdandedatum, utfärdandeort/utfärdande myndighet, födelseort) och valfria fält enligt de enskilda medlemsstaternas behov.

⁽⁶⁾ Valfria fält uppgifter måste föregås av underrubriker.

Synliga nationella säkerhetsdetaljer (utan att det påverkar de tekniska specifikationer som fastställs i artikel 2.1 f i denna förordning):

20. Ett RF-chip ska användas som lagringsmedium i enlighet med artikel 4a i denna förordning. Medlemsstaterna får även i uppehållstillståndet integrera ett chip med dubbla gränssnitt eller ett separat kontaktchip för nationellt bruk. Ett sådant kontaktchip ska placeras på baksidan av kortet i överensstämmelse med ISO-standarderna och får inte på något sätt störa RF-chippet.
 21. Valfritt genomskinligt fönster.
 22. Valfri genomskinlig ram.
- b) Färg, tryckmetod
- Medlemsstaterna ska fastställa färg och tryckmetod i enlighet med den enhetligt utformade handlingen i denna bilaga och de kompletterande tekniska specifikationer som ska fastställas enligt artikel 2 i denna förordning.
- c) Material
- Kortet ska vara helt gjort av polykarbonat eller motsvarande syntetiska polymer (som håller i minst 10 år).
- d) Tryckmetoder
- Följande tryckmetoder ska användas:
- Offset-bakgrundstryck med hög säkerhet.
 - Fluorescerande UV-tryck.
 - Iristryck.
- Framsida av kortet ska till sin säkerhetsutformning kunna särskiljas från baksidan av kortet.
- e) Numrering
- Dokumentets nummer ska anges i fler än en position på dokumentet (utöver på den maskinläsbara delen).
- f) Kopieringsskydd
- På framsidan av uppehållstillståndet ska en uppdaterad DOVID användas som ger en kvalitet avseende identifikation och säkerhet som inte är lägre än hos den anordning som används i den nuvarande enhetliga utformningen av viseringar, med utformning och detaljer av avancerat slag, bl.a. en förbättrad diffraktiv komponent för avancerad maskinell verifiering.
- g) Teknik för personalisering
- För att säkerställa att uppgifterna i uppehållstillståndet är ordentligt skyddade mot försök till hel- och delförfälskning ska personuppgifterna, inbegripet fotografiet, innehavarens namnteckning och övriga väsentliga uppgifter, integreras i handlingens grundmaterial. Denna personalisering ska utföras med användning av lasergravteknik eller annan likvärdig säker teknik.
- h) Medlemsstaterna får också införa kompletterande nationella säkerhetsdetaljer, förutsatt att de ingår i den förteckning som upprättas enligt artikel 2.1 f i denna förordning, att de överensstämmer med de ovan angivna modellernas harmoniserade utseende och att de enhetliga säkerhetsdetaljernas effektivitet inte minskas."

Sammanfattning av promemorian Ökad säkerhet för vissa identitets- och uppehållshandlingar – anpassning av svensk rätt till en ny EU-förordning, Ds 2020:22

Den 20 juni 2019 antogs Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1157 om säkrare identitetskort för unionsmedborgare och uppehållshandlingar som utfärdas till unionsmedborgare och deras familjemedlemmar när de utövar rätten till fri rörlighet. Förordningen ska tillämpas från och med den 2 augusti 2021.

Förordningen skärper säkerhetskraven i fråga om identitetskort som medlemsstaterna utfärdar till sina medborgare och uppehållshandlingar som medlemsstaterna utfärdar till unionsmedborgare och deras familjemedlemmar när de utövar sin rätt till fri rörlighet inom unionen. För svensk del är förordningen tillämplig på följande handlingar:

- Nationellt identitetskort som utfärdas av passmyndigheterna, dvs. Polismyndigheten samt vissa ambassader och konsulat.
- Intyg om permanent uppehållsrätt som utfärdas av Migrationsverket.
- Upphållskort och permanent uppehållskort som utfärdas av Migrationsverket.

De skärpta säkerhetskraven innebär i huvudsak att identitetskort, uppehållskort och permanent uppehållskort ska utfärdas i enhetliga format och med ett visst innehåll. Ansiktsbild och fingeravtryck ska sparas i ett lagringsmedium i de handlingarna. Vidare gäller att intyg om permanent uppehållsrätt ska innehålla vissa minimiuppgifter.

Svensk rätt behöver anpassas till förordningen i vissa avseenden och i promemorian föreslås därför ett antal författningsändringar. Förslagen innebär sammanfattningsvis följande:

- Det klargörs att nationella identitetskort, intyg om permanent uppehållsrätt, uppehållskort och permanenta uppehållskort ska ha den utformning och det innehåll som följer av den nya förordningen.
- Giltighetstiden för nationella identitetskort som utfärdas till barn under tolv år förkortas från fem till tre år.
- Inför utfärdandet av nationellt identitetskort, uppehållskort eller permanent uppehållskort ska den enskilde vara skyldig att låta sig fotograferas och, med vissa undantag, lämna fingeravtryck.
- Den som har ett nationellt identitetskort, ett uppehållskort eller ett permanent uppehållskort ska i vissa situationer vara skyldig att på nytt låta sig fotograferas och lämna fingeravtryck för kontroll av att fotografiet och fingeravtrycken motsvarar de uppgifter som finns sparade i kortet.

Den nya regleringen gör det lättare att kontrollera om en handling är äkta och tillhör den person som visar upp den. Regleringen kan därigenom bidra till att motverka förfalskade dokument, bedrägerier och annan brottslighet liksom olaglig invandring.

De nya nationella bestämmelserna föreslås träda i kraft samma dag som förordningen ska börja tillämpas, dvs. den 2 augusti 2021.

Förslag till lag om ändring i passlagen (1978:302)

Härigenom föreskrivs att 5 a § passlagen (1978:302) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 a §¹

Polismyndigheten ska övervaka att bestämmelserna i 5 § följs.

Den som enligt 5 § ska medföra pass ska på begäran

1. överlämna passet till en polisman, en särskilt förordnad passkontrollant eller en tjänsteman vid Kustbevakningen, Tullverket eller Migrationsverket, och

2. låta en befattningshavare enligt 1 ta passinnehavarens fingeravtryck och en bild i digitalt format av hans eller hennes ansikte för kontroll av att dessa motsvarar de fingeravtryck och den ansiktsbild som finns sparade i passet.

Den som enligt 5 § i stället medför ett identitetskort utfärdat av en passmyndighet ska på begäran

1. överlämna identitetskortet till en polisman, en särskilt förordnad passkontrollant eller en tjänsteman vid Kustbevakningen, Tullverket eller Migrationsverket, och

2. låta en befattningshavare enligt 1 ta en bild i digitalt format av hans eller hennes ansikte för kontroll av att *denna* motsvarar den ansiktsbild som finns sparad i identitetskortet.

2. låta en befattningshavare enligt 1 ta *innehavarens fingeravtryck och* en bild i digitalt format av hans eller hennes ansikte för kontroll av att *dessa* motsvarar *de fingeravtryck och* den ansiktsbild som finns sparade i identitetskortet.

När en kontroll enligt andra stycket 2 eller tredje stycket 2 har genomförts, ska fingeravtrycken och ansiktsbilden samt de biometriska data som då har tagits fram omedelbart förstöras.

Denna lag träder i kraft den 2 augusti 2021.

¹ Senaste lydelse 2015:336.

Förslag till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716)

Härigenom föreskrivs i fråga om utlänningslagen (2005:716)

dels att 9 kap. 8 b § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 9 kap. 8 g §, av följande lydelse.

Lydelse enligt prop. 2019/20:178 *Föreslagen lydelse*

9 kap.

8 b §

Vid en kontroll enligt 1 eller 9 § är den som innehar ett uppehållstillståndskort, ett bevis om uppehållsstatus eller ett bevis för gränsarbetare skyldig att låta en polisman, en särskilt förordnad passkontrollant eller en tjänsteman vid Tullverket, Kustbevakningen eller Migrationsverket fotografera honom eller henne och ta hans eller hennes fingeravtryck, för kontroll av att fotografiet och fingeravtrycken motsvarar det fotografi och de fingeravtryck som finns sparade i *uppehållstillståndskortet* eller beviset.

Vid en kontroll enligt 1 eller 9 § är den som innehar ett uppehållstillståndskort, *ett uppehållskort, ett permanent uppehållskort,* ett bevis om uppehållsstatus eller ett bevis för gränsarbetare skyldig att låta en polisman, en särskilt förordnad passkontrollant eller en tjänsteman vid Tullverket, Kustbevakningen eller Migrationsverket fotografera honom eller henne och ta hans eller hennes fingeravtryck, för kontroll av att fotografiet och fingeravtrycken motsvarar det fotografi och de fingeravtryck som finns sparade i *kortet* eller beviset.

När en kontroll enligt första stycket har genomförts, ska det fotografi och de fingeravtryck som tagits för kontrollen omedelbart förstöras. Detsamma gäller de biometriska data som tagits fram i samband med kontrollen.

8 g §

En utlänning är skyldig att låta Migrationsverket fotografera honom eller henne och ta hans eller hennes fingeravtryck i ett ärende om utfärdande av uppehållskort eller permanent uppehållskort.

Skyldigheten att låta Migrationsverket ta fingeravtryck gäller inte om utlänningen är under sex år eller om det är fysiskt omöjligt för utlänningen att lämna fingeravtryck.

Ett fotografi och två fingeravtryck ska sparas i ett lagringsmedium i kortet. Fingeravtryck som inte sparats i ett sådant medium och de biometriska data som tas fram ur fingeravtrycken och ur fotografiet ska omedelbart förstöras när kortet har lämnats ut eller, om kortet inte har lämnats ut, när det har gått 90 dagar från den dag då det utfärdades. Om ärendet har avgjorts utan att kort har utfärdats ska fingeravtrycken och de biometriska data som tas fram ur fingeravtrycken och ur fotografiet omedelbart förstöras.

Denna lag träder i kraft den 2 augusti 2021.

Förteckning över remissinstanserna

Efter remiss har yttrande över promemorian Ökad säkerhet för vissa identitets- och uppehållshandlingar – anpassning av svensk rätt till en ny EU-förordning lämnats av Barnombudsmannen, Datainspektionen, Diskrimineringsombudsmannen, Domstolsverket, Ekobrottsmyndigheten, Föreningen Svenskar i Världen, Justitiekanslern, Kustbevakningen, Migrationsverket, Myndigheten för digital förvaltning, Polismyndigheten, Skatteverket, Sveriges advokatsamfund, Sveriges ambassad i Bangkok, Sveriges ambassad i London, Sveriges ambassad i Madrid, Sveriges ambassad i Washington, Säkerhetspolisen, Tullverket, Vetenskapsrådet (Sunet) och Åklagarmyndigheten.

Riksdagens ombudsmän har avstått från att yttra sig.

Följande instanser har erbjudits att lämna yttrande men har inte kommit in med något: AB Svenska Pass, RFSL och Rädda Barnen.

Ett yttrande har dessutom kommit in från Svenska Institutet för Standarder, SIS.